П III 34

Примерак 16 филера

НОВА ПОШТА

»НОВА ПОШТА«
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39--39. Пошт. фах: 173
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 2.50 пенга, тромесечна: 7.20 пенга

Год. II. Ујвидек, недеља, 26 јули 1942 Број 163

Пред битку за Кавказ

Маршалу Ворошилову поверена је одбрана Кавказа

Маршал Тимошенко браниће област Волге

(•)

Совјети северно и северозападно од Воронежа нападају са јаким снагама

Немци јављају да су нападе одбили

(•)

Египатски фронт:

Код Ел Аламејна опет је настало затишје

Будапешта, 25 јула. — **(Телефоном). Из извештаја немачке Врховне команде сазнаје се да један део немачке војске наставља напредовање од Ростова и да је заузео град Новочеркаск, а други део врши акцију чишћења у самоме Ростову. Званични берлински кругови не дају никакве поближе коментаре о тим акцијама. За сада се уопште не може добити јасна слика у каквом се стању Ростов налази, и да ли су тачне вести из непријатељског извора, које су проширене пре заузећа града, да је руска војска минирала велики број кућа и улица. У Берлину се не дају никаква обавештења о борбама на окуци реке Дона. О улози маршала Ворошилова нема нових вести. Кавкаска северна војска, која се налази иза Ростова, стоји под заповедништвом генерала Лвова, друге совјетске трупе које се налазе поред Касписког Мора, немају, међутим, званично наименованог команданта. Постоји могућност да ће се трупе за одбрану Кавказа, чији ће заповедник бити маршал Ворошилов, састојати из трупа генерала Лвова, затим из трупа на Касписком Мору, као и из совјетских трупа које се налазе на самим ограницима Кавказа.**

Према неким непотврђеним извештајима, заповедништво маршала Тимошенка простираће се између доњег тока Волге и Астрахана. Др. К. П.

Куда је отиловила јапанска флота?

Стокхолм, 25 јула. — (НШТ). У овдашњим круговима се сазнаје да је у Лондону са великим изненађењем примљена вест, да је главнина јапанске флоте испловила из својих база и отпловила у непознатом правцу.

—oo|||oo—

МЕРЕ ПРЕДОСТРОЖНОСТИ У БЕЛГИЈИ, ХОЛАНДИЈИ И ОКУПИРАНОЈ ФРАНЦУСКОЈ

Берлин, 25 јула. — (ДНБ). Са војне стране се саопштава да су у Белгији, Холандији и окупираној Француској појачане мере строгости за приступ цивилних лица железничким станицама. Отсада ће цивили само са нарочитом дозволом, издатом од немачких окупаторских власти, моћи ући у станицу.

—✱—

У ИРАКУ СУ АМЕРИЧКЕ ТРУПЕ ЗАМЕНИЛЕ БРИТАНСКЕ

Анкара, 25 јула. — (НШТ). Према вестима, приспелих из Багдада, британска блискоисточна армија, која је стационирала у Ираку, скоро је потпуно транспортована у Египат. Отпре извесног времена, америчке трупе стижу у ирачко пристаниште Басру, наместо британских трупа, тако да сада већ америчке трупе окупирају Ирак.

Рат је достигао врхунац

Лондон, 25 јула. — (ДНБ). С обзиром на покушај Мајског да присили Савезнике, да се у вези са ситуацијом на Истоку изјасне и прецизирају свој став у погледу помоћи коју треба да пруже Совјетима закључује се да је сада на Источном фронту све стављено на коцку и да је рат достигао свој врхунац. Притисак Немаца на Волгу угрожава не само Волгу и војску на Волги, него и транспорт резерви.

Седница Горњег дома одржаће се у четвртак

Будапешта, 25 јула. — (МТИ). Седница Горњег дома одржаће се у четвртак 30 јула. у 10 часова пре подне.

Берлин о другом фронту

Немци рачунају са англосаксонским нападом на западну Европу

Изјава војног претставника Вилхелмштрасе

Берлин, 25 јула. (НШТ) — У овдашњим војним круговима мирно примају енглеске и америчке извештаје, који се све више нагомилавају, о стварању другог фронта. У вези са последњом вести, по којој је стварање другог фронта само питање дана, иностранi новинари упутили су питање немачким војним стручњацима, који су изјавили да са гледишта Немачке ствари у погледу стварања другог фронта могу бити макар и питање часова. Немачка је већ одавно спремна на то да ће англосаксонске силе једном покушати напад на Западну Европу и немачка војна снага даће већ одговарајући одговор на тај покушај. Војни претставник је на крају изјавио: *„Што се нас тиче, могу доћи ма када!“*

Став немачких војних кругова по овој ствари уопште није изненадио неутралне посматраче у Берлину. Јавна је тајна да је Немачка већ месецима раније учинила све припреме у интересу одбране западне обале Европе, те евентуални напад не би дошао изненада. Баш стога, један евентуални англосаксонски напад, ма каквих размера био он, већ унапред је осуђен на слом и само ће допринети продубљењу катастрофалног положаја Енглеске.

Тринаести мађарски ратни извештај

Будапешта, 25 јула. — (МТИ) **Хонведски генералштаб издао је данас овај ратни извештај бр. 13:**

Прошле недеље је хонведска војска у целини преузела одређени сектор Дона, јужно од Воронежа, и организовала заштиту реке. Наше чете спречиле су покушај мањих непријатељских јединица да пређу преко Дона и са својом артиљеријом успешно је помагала одбрану суседних немачких мостобрана. Један део наших окупационих трупа са успехом врши чишћење од партизана великих руских шума, у које су се ови повукли.

ДОПУНА ИЗВЕШТАЈА

Званични војни кругови у вези са ратним извештајем бр. 13 учинили су следеће констатације:

Савезничке чете прошле недеље имале су велики успех. Оне чете које су стигле до Дона, омогућиле су даље ратне операције. Хонведске чете које су стигле до горњег тока Дона омогућиле су напредовање јаких оклопних јединица на исток и југоисток. На тај начин, оне су отсекле чете које се налазе западно од Дона, и омогућиле су пуно надирање у правцу Ростова.

Велике и храбре ратне операције, карактеристичне по Немце, извршене су са потпуним успехом, и они су заузели Ростов, кога су Совјети, колико је то било могуће, утврдили и желели да га сачувају до краја. Да би се овај циљ остварио, ваљало је ангажовати јаке оклопне јединице. Основни услов овога напада великог стила је да се онемогући било какво изненађење с друге стране. У овоме је имала важну улогу хонведска војска, која је преузела заштиту Дона у широкој линији, ослобађајући на тај начин немачке јединице.

Хонведска војска решила је овде исти задатак који је решила и прошле године, у пролеће, на Дњепру, када је одржавањем ове линије омогућила велики напад савезника на Кијев.

Извештај немачке Врховне команде

Берлин, 25 јула. — (ДНБ) Главни стан Вође Рајха саопштава:

Чишћење околине Ростова од раштркaних и разбијених делова непријатељских трупа јужно и источно од Ростова и даље траје. Напредовање наших трупа јужно и источно од Ростова, које су у току свога, у борби од куће до куће, јуришем заузеле град Новочеркаск, и даље траје. Код Ростова је почела борба за прелаз преко Дона.

Немачке трупе, у близини Стаљинграда, приближују се великој окуци Дона.

Северно и северозападно од Воронежа Немци су одбили совјетске нападе, извршене великим тенковским и пешадиским снагама, наневши крваве губитке непријатељу. Бољшевици су овде поново изгубили 103 тенка.

На линији Волкова и око Лењинграда одбили смо одвојене локалне нападе непријатеља.

У Египту непријатељ, после тешких губитака, није поновио нападе.

Над Средоземним Морем оборили смо 10 британских авиона.

На острву Малти бомбардовали смо ваздушно пристаниште Луку и запалили га.

НОВА ПОШТА

Одлучна фаза овога рата наступила је. Рат можда неће бити још завршен ове године, али је несумњиво да ће одлука о оваквом или онаквом завршетку пасти већ ускоро. То с једне стране показују ратне операције, а с друге стране, то показују и чињенице које сада добијају већ много конкретније облике: реч је о другом фронту, чије стварање, изгледа, већ не долази много у питање.

Једна од тих чињеница ја и говор Хала, у коме је на несумњив начин ставио до знања да претстоји напад америчких снага, рекавши да ће Сједињене државе „потражити непријатеља". Пошто смо у јучерањем броју донели само кратак извод из говора Хала, данас ћемо извадити најкарактеристичније пасусе из њега, на основу извештаја „Немзети Шајто Тудошито"а. Први сарадник претседника Рузвелта, у уводу свога говора, рекао је да Сједињене државе само тако могу добити рат око „потраже непријатеља и нападну га". Затим „Сједињене државе ће помоћи свим расположивим силама витешке савезнике„. Даље је Хал рекао да су Сједињене државе и савезници били присиљени на рат, па је наставио: „Не можемо добити овај рат, ако, стојећи на нашим границама, ратне операције ограничимо на одбрану. Досадањи губици Савезника не смеју да обесхрабре војнике, већ, напротив, ти губици треба да појачају одлучност".

У другом делу свога говора Хал је рекао да су такозваном „Атлантик Чарт"-ом загарантоване основе таквог поретка, који ће осигурати сваком народу, малом и великом, да у оквиру трајног мира, постигне најбоље услове, који иду за испуњењем жеља за слободом, док ће он у материјалном животу пружити највеће могућности. За стварање таквог поретка потребно је организовање таквог међународног тела, које ће бити у могућности да очува мир међу народима.

Овај други део Халовог говора потсећа у многоме на претседника Уније Вилсона. Отприлике пре 25 година, Вилсон је стварао својих 14 тачака, у којима је изнео услове будућег мира и нацрт једног међународног организма, који је исто тако, као што и Хал предвиђа, имао за задатак да очува мир и створи бољи и праведнији међународни поредак. Међутим, Хал је, ипак, скромнији од Вилсона, јер он и сам не говори о вечном миру као Вилсон, већ упозорује да ни савезничка победа, нити ма шта друго, неће бити подобни да осигурају хиљадугодишњи мир и благостање. Али је зато можда много реалнији од Вилсона, када каже да је сада први задатак Савезника, да што је могуће пре, победе непријатеља. По њему, организовање мира доћи ће тек после једног периода који ће трајати између победе и закључења мира. После тога периода, тек, би се могло приступити стварању извесних трајнијих услова мирнога живота. Свакако да је Хал изразио жељу америчких маса, када је рекао да је потребно потражити непријатеља и напасти га, да би се рат што пре добио. То расположење америчких маса за интензивну акцију у Европи дошло је после склапања совјетско-енглеског пакта и совјетско-америчког споразума, у којима је Совјетској Унији од стране Англосаксонаца обећано стварање другог фронта још у току ове године. Отада амерички радио и целокупна штампа развили су необично живу пропаганду за стварање другог фронта, што је у необичној мери утицало на америчко јавно мњење.

На Халов говор одмах је дао одговор шеф штампе Рајха, др. Дитрих, који је рекао да у моменту када победничке немачке трупе напредују у Јужној Русији, овакве празне фарисејске речи не могу имати никаквог утицаја на јавно мњење. Исто као што су показали Англосаксонци неспособност за испуњење данашњих задатака, Хал — рекао је др. Дитрих — се у већем делу свога говора бавио будућом организацијом света после „савезничке победе". Др. Дитрих каже да Хал у свом говору није изнео на који начин мисле Савезници да победе.

Интересантно је да је Литвинов код Рузвелта предао поруку совјетске владе — како јавља НШТ —, у којој се каже да би се Совјетска Унија задовољила и стварањем другог фронта у мањем обиму. И Трансконтинент Прес јавља сличну вест на основу извештаја „Јунајтед Преса" из Вашингтона. Наравно, ове вести треба примити са резервом, пошто се у њима каже да је то мишљење добро упућених америчких кругова у Вашингтону.

У Берлину, насупрот англосаксонским извештајима о припремама за други фронт, изјављују да су од стране немачке војске предузете све мере за одбрану западне европске обале. У Берлину се сасвим отворено већ говори да би Англосаксонци, ипак, могли покушати инвазију. Слично овоме, и на другој страни, у Лондону, „Тајмс" пише да у широким слојевима јавног мњења влада мишљење да ће се ускоро „нешто догодити".

х—з.

Кроз штампу

Берлин о говору Хала и Идна

„Регели Мађарорсаг" јавља из Берлина: „Говор Хала и Идна не разматрају нити цене једнако у Берлину. Заједнички разлог за оба говора види Вилхелмштрасе у томе што је и амерички народ, као и енглески, незадовољан са Рузвелтовом, односно Черчиловом спољном политиком, а ређав је и унутрашњи положај обе државе. Против говора британског министра спољних послова наводе да се зато занимао будућношћу да би скренуо пажњу од ратних догађаја. У томе, међутим, у Вилхелмштрасе виде истовремено знак да се интересовање Велике Британије окреће према неутралцима, која би хтела да од њих учини своје следбенике. Стога се ипак баве Идновим разматрањима у погледу будућности, и напомињу на то да после рата свет ни близу неће изгледати тако као што каже Идн, Канал где тече мед и млеко, него ће цео свет требати тешко да ради да би поправио дело рата."

На говор Кордела Хала се уопште не осврћу, вели дописник мађарског листа, јер — као што веле — према мишљењу Вилхелмштрасеа није вредно ту подробно одговарати. Међутим, штампа не спомиње Иднов говор, док на говор Хала одговара посебном изјавом шеф штампе Рајха д-р Дитрих, коју листови пропраћају посебним примедбама, тако да Халова разматрања обраћају сасвим необичну публицистичку пажњу, и добивају значај који се не би очекивао после општег одбијања коментара у Вилхелмштрасе.

*

„Пешт" јавља од свога берлинског извештача да се тамошња штампа поново живо бави питањем „другог фронта", чему је, у великој мери, допринело конферисање вашингтонског совјетског амбасадора Литвинова са Рузвелтом, у чему виде паралелу са разговорима између Черчила и Мајског, а исто доводе у везу са питањем другог фронта и Черчилово конферисање, у више маха, са Балитом, амбасадором Сједињених држава.

„Велик значај придају саопштењима штампе у Валстриту о извесним немогућностима склопљеног уговора на основу Закона о позајмљивању и изнајмљивању, — пише, даље, „Пешт" — и долазе до закључка да англосаксонске силе из материјалних разлога нису у таквом положају да би могле започети нове војне акције. На меродавном месту се критичке примедбе своде на раније познате изјаве да кораци за успостављање „другог фронта" за Немачку не значе ни изненађење нити пак компликованије задаће, пошто би се они завршили за нападаче сигурном катастрофом."

Немачка штампа, наводи даље извештач „Пешт"-а, истиче нарочито појединости из дебате у Доњем дому, које се односе на послератна питања, и осврће се на изјаву Белфорда који је подвукао да се и стране агенције последњих дана живо баве питањем мира. „У Вилхелмштрасе надлежни кругови уопште не залазе у разматрање теме појединих изјава, и одбијају сваки т. зв. „став" у томе питању. Но тим наглашеније указују на старо немачко становиште које се изражава у томе да се о миру може разговарати само после извојевања победе."

*

„Мађар Немзет" доноси, од свога берлинског извештача: „Према ратној ситуацији, много се овде говори у вези са хитним проблемом успостављања другог фронта. У вези са вешћу из Стокхолма, по којој су у енглеској престоници уверени да је стварање другог фронта данас већ питање не месеци, него недеља, па можда и питање дана, и да је напуштено старо становиште по којем успостављање другог фронта може да дође у рачун само онда ако постоје практичне гаранције за поуздан успех, — на немачком званичном војном месту речено је следеће: „Немачкој је војсци потпуно свеједно да ли је стварање другог фронта само питање дана, или месеци. Немачка је војска спремна за сваки напад не недељама, већ дуг низ месеци већ. Питање је само да ли ће уопште бити другог фронта, без обзира на то да у Египту стварно већ постоји, иако мало климав, други фронт".

*

„Донауцајтунг", у расматрању енглеско-египатских односа, подвлачи да се већ при почетку садањег рата показало да је немачка претпоставка по којој би египатска националистичка партија „Вафд", извојевањем Уговора из 1936, испунила своју историску мисију. „Енглеска влада тражила је да, под новим аспектима, Уговор тумачи тако као да је Египат везан за суделовање у рату. Под тим околностима, ни за краља Фарука, ни за његову владу није лако да изврда између запрека Уговора, енглеских жеља, и захтева египатског народа за неутралношћу. Под упливом опште несигурности, наде египатског народа почеле су поново у јачој мери да се скрећу „Вафду", тим пре што се он полако почео да ориентише према своме старом циљу, потпуној независности Египта. Тим поновним поверењем, „Вафд" је поново извојевао своју стару, бројну јачину, а истовремено је и вођа, Нахас паша, доспео напред на политичку позорницу. Изјава сила Осовине ставила је њега пред највећу одлуку своје политичке каријере: историска мисија „Вафда" испуниће се тек онда кад и последњи Британац напусти Египат. „Вафд" ће моћи да убрза ослобођење кад тачно спозна свој час."

FRANZ JOSEF
ГОРКА ВОДА

Москва у очекивању другог фронта

Берлин, 25 јула. — (ДНБ). У Москви ни о чему другом се не говори него о повлачењу на Дону. У вези са овим, нехотице се потсећа да је недавно дошло до споразума између Москве, Лондона и Вашингтона, у погледу успостављања другог фронта, чији је циљ да се смањи притисак на Совјете који се све више осећа. Међутим, други фронт још никако се није остварио и ова чињеница имала је веома велики одјек у совјетском јавном мњењу. У Москви наглашују да су совјетске чете на југу биле принуђене да се повлаче пред једном војском која је у сваком погледу надмоћна. У круговима Совјета нарочито је изазвало велико огорчење да у Лондону из политичких разлога одуговлаче са успостављањем другог фронта.

Велике вежбе немачке војске у северној Француској

Берлин, 25 јула. — (ДНБ). У **окупираној северној Француској немачка војска, ваздухопловство и морнарица, одржале су вишедневне ратне вежбе великог обима.**

Ватикан је забринут

Ватикан, 25 јула. (НШТ) — Према писању листа „Ла Кореспонденца“, који је близак ватиканском круговима, Ватикан са забринутошћу посматра тајне клаузуле енглеско-совјетског споразума. Наиме, у ватиканском граду се сазнаје да ове тајне клаузуле тешко тангирају хришћанство у Европи. На постављено питање, Лондон је јавио да тајне клаузуле споразума не тангирају ни једно верско питање. Насупрот овоме, новинарска агенција указује да би у случају евентуалне победе Совјета, у Европи на сваки начин хришћанство било прогоњено.

ИЗЈАВА ЈЕДНОГ ОФИЦИРА АМЕРИЧКОГ БРОДА КОЈИ ЈЕ, НА ПУТУ ЗА МУРМАНСК, ПОТОПЉЕН

Берлин, 25 јула. — (ДНБ) Немци су успели да спасу велики број морнара са тридесет и осам потопљених америчких бродова у Северном Леденом Мору. Међу спасенима налази се и поморски официр Франк Вернон, који је био са службом на броду „Карлтон“, који је последњи по реду, 38 потопљени брод.

Овај поморски официр причао је да је 38 америчких бродова кренуло из Америке у Мурманск, са најдрагоценијим товаром. На бродовима је било брашна, конзерви, цинка, алуминијума, експлозива, осим тога велики број најмодернијих оклопних кола, најмодернијих путничких, теретних аутомобила, митраљези и други ратни материјал. Било је још и више хиљада буради тешког уља, што претставља велику вредност.

Ови бродови повучени су из саобраћаја још у марту месецу и били су сконцентрисани у Филаделфији, где је почео утовар. Крајем маја они су кренули према Исланду и у Рејкјавику, остали су до краја маја, када су кренули према Мурманску. С обзиром, да је била велика опасност од авиона и подморница, они су се поново вратили у Рејкјавик, када су сачекавши нове ратне бродове кренули јуна на судбоносан пут.

Овај официр изјавио је да су се Немци веома каваљерски држали према бродоломцима и да њима, како он тако и стотине других америчких морнара, имају да захвале за живот.

Маршал Ворошилов у Лондону

Женева, 25 јула — **(Интеринф) Према тврђењу неутралних дипломатских кругова, совјетски маршал Ворошилов бавио се последњих дана у Лондону, где је изнео тежак положај совјетске армије, и тражио да Англосаксонци предузму све потребне мере којима би се овај положај поправио. Даље се тврди да је Ворошилов указао на озбиљност ситуације. Уколико су тврђења тих кругова тачна, за сада се не може утврдити. Једна висока совјетска личност у Лондону, на тврђење агенције Рајтер да је заузеће Ростова само један немачки „театрални“ успех, толико се разљутио да је рекао да су таква тврђења „идиотска“.**

Зашто је будапештански Међународни сајам у августу -- „ратни сајам„

Изложба моторизованих батерија, ратних авиона и совјетског плена, на Сајму

Посетиоци Сајма моћи ће шиљати радио-поруке на фронт

Јавља нам наш будапештански извештач: Кроз три недеље биће отворен будапештански Међународни сајам, коме је Приређивачки одбор дао споредан наслов *„Ратни вашар.“* Зашто „ратни вашар?“ — намеће се питање кад, по досад пуштеним вестима, Сајам који ће се одржати у Сент Иштвановој недељи ни у чему неће бити мањи, нити у чему сиромашнији од досадањих будапештанских интернационалних сајмова. Учествоваће на Сајму десет страних држава. Мађарска ће индустрија иступити у 18 група, са скоро 200 струка. Где су, дакле, они недостатци за чије покриће и оправдање ваља рећи да је сајам „ратни?“

При разгледању сајамског подручја, ваља признати да у Мађарској ваљда још никад није приређен тако поучан и са привредног гледишта вредносан сајам, као ове године. Поред свег тога, пада у очи ратни карактер. Изложбени је материјал пробран према два главна гледишта. Прво, жели се показати грађанству да је оскудица прекоморског и другог данас неприступачног материјала у сваком погледу већ надокнађена новим мађарским сировинама и другим надокнадим материјама. Друго, истиче се спровођење штедње у свакоме огранку производње и потрошње. О томе, Сајам даје хиљаде примера, начина, „рецепата“.

На Сајму, који се отвара 14 августа, налазимо и вредносне посебне приказе у вези са дневним догађајима. Тако, моторизоване, свима потрепштинама снабдевене батерије мађарског порекла. Занимљив је и ратни плен хонведа, освојен током године дана. Амо спада и велика изложба ратних авиона, која се приређује у корист „Авионски фонд Хорти Миклоша“, у оквиру Сајма.

Тешко би било у оквиру једнога написа изређати све што указује на ратну суштину овога Сајма. Само још спомињемо увођење т. зв. „другарске службе“, чија је битност да ће се изложбене ствари у име занатлија који су на фронту, или њихових припадника породице, преко реда решавати, и уз бесплатан стручан савет.

Најзад, припадници оних који су у рату, моћи ће из радио-студија на Сајму да пошаљу поруке својима на фронти.

РАКОЦИ (Палас)

ДУПЛИ ПРОГРАМ:
1) **Суданска љубав**
Узбудљив љубавни филм из тропских крајева
2) **Рин-тин-тин, јунак брда**
филм из џунгле. — Усмено тумачење филмова на мађарском језику

У сали су инсталирани модерни апарати за хлађење дворане

АПОЛО

Вера Николскаја
Премијера
одличног немачког филма
Вили Фрич и Марте Харел

АТИЛА

Слатка мађеха
одличан мађарски филм
Ташнади Ф. М., Гозон Ђ., Мали Г. и Печи Г.

ЗРИЊИ (Рекс)

Неми манастир
Одличан мађарски филм
Јавор П., Толнаи К. и Лукач М.

У августу треба да почну радови на изградњи слободног пристаништа

У том циљу посетили су надлежне у Будапешти велики жупан др. Фернбах и градоначелник др. Нађ

Г. др. апатини Фернбах Петер, овдашњи велики жупан, у друштву са градоначелником витез др. Нађ Миклошем синоћ се вратио из Будапеште, где су неколико дана боравили званичним послом. Они су том приликом посетили разна Министарства, у вези решења неких важних градских проблема. Били су у Министарству трговине, где су водили разне разговоре у циљу отпочињања радова на изградњи слободног пристаништа у Ујвидеку. На надлежном месту је речено да су преговори донели позитивне резултате. Радови ће отпочети у првој половини августа. У Министарству трговине за трошак потребних предрадњи вотирана је сума од три и по милиона пенга. Сви планови за изградњу овога пристаништа су већ готови.

Јесења и зимска модна ревија на будапештанском Међународном сајму

Ове године обећава да ће бити нарочито занимљива модна ревија на будапештанском Интернационалном сајму, који се отвара 14 августа. Према започетим преговорима, изгледа, наиме, да ће модна ревија на Сајму бити као главна проба за прву смотру мађарске моде у иностранству.

У Будапешти се недељама преговара о томе да Модна централа започне са међународном пропагандом мађарске производње модела, чија је суштина то, да се одабране креације државнога кроја покажу иностранству пред кројачким фирмама које купују моделе, понегде и пред великом иностраном публиком. Мађарске модне креације, према плану, носе се у септембру први пут у иностранство, но пре него што се то учини, на будапештанском Међународном сајму приказаће се нове идеје јесење и зимске моде, које ће тим начином бити главна проба за онај утисак и успех на који мађарско моделско кројење, приказано пред иностранством, може с правом да рачуна.

План, о којем су досад знале само стручне, прве престоничке и провинциске женске кројачке фирме, већ је побудио толико интересовање да ће салони скоро без изузетка бити са својим изасланицима заступљени на смотри моде овога Сајма.

Интересовање за путовање у пола цене на Сајам је, делом услед модне ревије, тако живо, да су легитимације за Сајам, које ове године стоје на расположењу само у ограниченом броју, већ разграбљене. До преговора који су сада започели стоји, хоће ли поћи за руком проширење досадањег уског оквира, односно хоће ли се омогућити да сваки посетилац Сајма дође до легитимације за Сајам, која се може набавити само још до краја овог месеца.

Маршал Ворошилов наименован за команданта јужног фронта

Женева, 25 јула. — (ДНБ). „Дејли Хералд“ јавља да је совјетска влада наименовала за команданта јужног фронта маршала Ворошилова.

—о—

Пред новим британским нападима код Ел Аламејна

Рим, 25 јула. (БЕ) — Британци су у североафричком рату, од 25 маја до сада, изгубили 500 топова, 1500 оклопних борних кола и 80.000 људи. Број изгубљених тенкова одговара опреми 4 тенковске дивизије.

Британци су код Ел Аламејна од почетка борби располагали са 400 тенкова, од чега су изгубили 171. Како су, међутим, последњих дана стигла у Египат нова појачања кроз Суецки Канал, сасвим је сигурно да ће убрзо поново отпочети британски напади против немачко-италијанских положаја.

In memoriam

†

Др. Коста Бугарски

Живот, нарочито практичан живот, и делање на јавном пољу пок. др. Косте Бугарског свакако заслужују да се након његове изненадне смрти проговори неколико речи, и да се, нарочито код млађих генерација, освежи успомена на доба, када је својом активношћу заузимао угледно место међу нашим првацима.

Др. Коста Бугарски родио се у Зомбору у чиновничкој породици 1871 године. Тамо је свршио основну школу и гимназију, свршио права. Вратио се после завршених студија у свој родни град и бацио се на адвокатску струку. У адвокатској струци није се дуго задржао, изгледа због тога што је у себи мало осећао смисла за ту струку, него је као практичан човек са пуно смисла, воље и љубави према земљи, свим сланом образованог човека почео најинтезивније да се бави економијом, на коме је пољу постигао збиља неоспорно позитивне резултате.

Ступање његово у адвокатску канцеларију било је истовремено са његовим ступањем и у јавни и политички живот, узмајући активног учешћа како у државном животу тако и у црквено-аутономном, те се убрзо истакао као одличан организатор. Крајем 1890-тих година његови политички сарадници за сваковрсна практична политичка питања тражили су његову сарадњу.

1906 године заједно са политичким пријатељима одлучује да се покрене недељни политички лист „Слога“, те се без икакве дискусије — сматрало се управо за природно — њему поверава да буде одговорни уредник и издавач, јер се увидело да ће се лист моћи одржати само ако буде материјално обезбеђен, па је једино његовим настојањем одмах основана и штампарија друштва „Слоге“.

Обезбеђена потпуно са материјалне стране, сигурно вођена духовно „Слога“ је убрзо стекла завидан углед код српске интелегенције онога доба. Потпуно афирмирање свога угледа и признања „Слога“ је коначно обезбедила и својим елитним сарадницима, угледним и признатим политичким и књижевним радницима, као што су: Јован Грчић, Тихомир Остојић, др. Душан Радић, Ника Максимовић, Милан Л. Поповић, Лаза Марковић-Мргуд, Милан Савић, Лаза Бугарски, народни посланик, Милка Гргурова, глумица, Стеван Купусаревић (нарочито као преводилац), Исидор Новаковић и многи други из свих крајева где живе Срби. — Лист је био у црквено-аутономном погледу конзервативног правца, а у погледу вођења државне политике за лојалну сарадњу, те је др. Коста Бугарски и у томе погледу — свакако изузетно од многих својих сарадника — и у овом свом раду показао пуну практичност.

За цело време излажења „Слоге“, од 1906 до 1914 ни једном приликом није се пољулало финансирање листа, што је важна чињеница, те заслужује да се овде нарочито истакне спретно вођење др. К. Бугарског, јер је то његова највећа заслуга.

После 1918 године био је постављен за великог жупана, на коме је положају показао пуно разумевање и предусретљивост за све припаднике тадањих народносних мањина.

Но свакако је њему као економско-финансијском стручњаку одато највеће признање, када му је било поверено материјално срећивање једног од највећих добара, које је он први успео да оспособи и да од — до тада свагда пасивног — створа имање са завидним приносима и тако то имање коначно активира.

Активност његова у младости узроковала је оболење срца, што га је у задњим његовим годинама и приморало да се потпуно повуче из јавног живота, те је долазио у додир само са најближим пријатељима. Једино је још активно радио последњих година као претседник Месног одбора Матице српске, настојећи да још допринесе свој обол за ову нашу највећу и најеминентнију народнопросветну установу.

Учествовање др. Косте Бугарског у јавном животу свакако заслужује да се на овај начин сетимо и да одамо последњу пошту сени његовој.

Сава Стеванов

Савлађивање океана

До почетка новога века, светски океан, који је обухватао око 71% земљине кугле, претстављао је препреку и човек се није усуђивао да је савлађа.

Тек крајем 15 века пошло је људима за руком да пређу океан, а ово се тада убрајало међу најодлучнија и најхрабрија дела, којима се човек збиља може поносити. Проналаском Америке настаје нова епоха светске историје: завршава се средњи и почиње нови век. Човек се непрекидно труди да савлада океан, стало му је до тога да постане господар мора у антропо-географском смислу. Овај потстрек нагони га на интензиван рад на непрекидном усавршавању превозних сретстава сваке врсте. Некада океани су потпуно раздвајали континенте, а данас се ово релативно лако савлађују.

Први пароброд је препловио Атлантски Океан 1819 године. Пловидба је трајала 26 дана. Морски колоси први пут саобраћају између Њујорка и Бристола 1838 године. Данашњи прекоокеански бродови располажу конфором сваке врсте. Потрошња материјала је огромна. За један сат потроши се — у просечно осамнаест котлова — 20 тона каменог угља, тј. један велики теретни вагон. За петодневну беспрекидну пловидбу потребна су два и по нормална теретна воза од по 50 вагона. За оволику количину погонског материјала потребан би био магазин величине 10 пута 20 метара — висине три спрата.

Велики путнички бродови крећу се брзином 40—50 км. на час, теретни 15—22 километара.

Препреке и опасности, скопчане са превозом, стално се смањују и поморски саобраћај постаје сваким даном све сигурнији. Истина, варамо се ако мислимо да брод може пловити по мору у сваком правцу. Због многих опасности, временом су [illegible]љене линије којима се врши саобраћај. За велике бродове није толико опасна бура колико циклон. Он постаје на тај начин што на извесна места ниског притиска (разређеног ваздуха) одлазе јаке струје ваздуха високог притиска, окрећући се приближно око своје вертикалне осовине. Ова опасност избегава се службом осматрања и јављања. Ова је и у радиотелеграфској вези са бродовима на мору и благовремено јавља о долазећој опасности.

Исти случај односи се и на ледена брда, која собом доносе хладне струје из поларних крајева. На северу се крећу чак до 40 упоредника, дакле у најфреквентнијем делу Атлантског Океана. Њихова висина изнад површине износи 70—100 м., а пречник по неколико километара.

Велику опасност претстављају, такође, магле и морске плићине, које се на различите начине обележавају видљивим знацима. Нарочито опрезно плове бродови у областима коралских острва; мала неопрезност може проузроковати велику катастрофу.

Ружичасту будућност у прекоокеанској вези има авион. Ту се пре свега ради о превозу људи и поште. Ова веза је несрављено бржа. Пилот Вендел је јула 1939 прелетео океан брзином 755.11 км. на час. Под нормалним атмосферским приликама апарат лети најкраћим путем ка циљу. Ипак, редовно бирају се они правци, који омогућавају принудно спуштање на појединим острвима. Ако ових нема, изграђују се вештачке међустанице. За ваздушни саобраћај претстављају препреке: густе магле, јаке кише, тзв. „ваздушне руке“ и слично. Приликом лета у Северну Америку бира се, понекад, јужнији правац због јаких западних ветрова. Али повратак је увек директан. Ипак, најсавршеније сретство у прекоокеанском саобраћају је пренос вести путем морских каблова. Први кабл положен је у море 1850, између Калеа и Довера. Кабловска мрежа данас износи око 700.000 км., а са њом могли бисмо скоро 17 пута опасати земљину куглу око екватора. Између Европе и Америке каблови се налазе у дубини 3000—4000 метара, а у Тихом Океану ова дубина достиже и 8000 м. Међутим, нормално се избегавају велике дубине зато што је рад око постављања каблова и њихове оправке веома напоран. Услед свега добијају велики значај међустанице смештене на појединим острвима. На тај начин се најлакше проналази отсек где је настао квар.

Из свега овога видимо да је човек почео интензивно савлађивати океане тек прошлог века. За релативно кратко време постигнути су значајни успеси. Океан, као природна препрека, досадањим техничким сретствима савладан је у знатној мери. Али човек није престао у свом стремљењу. Колико се још могућности оцртавају на хоризонту, колико ће нових проналазака донети будућност?! Светски океан потстрекава човека више од осталих природних препрека на интензиван рад, а у томе и јесте његов велики значај.

Постављења, премештаји и унапређења у Епархији бачкој

Одлуком Његовог Високопреосвештенства Епископа бачког г. др. Иринеја. постављени су: ђакон Младен Ружић за званичника Црквеног суда бачког, јереј Стеван Јовичић за привр. пароха у Параг (Параге), јереј Владимир Родзјанко за привр. пароха у Милитич (Срп. Милетић), јереј Веселин Петровић за привр. пароха у Тител.

Премештени су: јереј Тодор Јовановић из Овербаса (Ст. Врбас) у Ујвидек (на Ченеј) и јереј Божидар Бркић из Стапара у Жабљу (Жабаљ).

Унапређени су следећи свештеници: Љубомир Поповић, Бегеч, Лазар Букинац, Офутак (Ст. Футог), Георгије Стефанов, Сентамаш (Србобран), Стеван Поповић, Мохол (Мол), Славко Нићин, Турја (Турија), Лазар Вучков, Сентамаш (Србобран), Тодор Јовановић, Ченеј, Лазар Бујандрић, Можор (Мошорин), Живан Добрички, Ерсалаш (Станишић), Боривој Јаковљевић, Петереве (Петрово село), Сава Стефановић, Силбач (Силбаш), Димитрије Коларов, Обече (Стари Бечеј), Јанко Сокнић, Качфалу (Јагодњак), Светозар Мијатовић. Барањабан (Поповац), Миладин Бајазетов, Урсентиван (Деспот Св. Иван).

Обавештење

Извештавамо пењене произвођаче да смо на нашој млинари отпочели куповину пшенице.

Млевење обављамо уз повуку житних купона.

Уверите се о нашој предусретљивој послузи.

Са родољубивим штовањем

Бачка млинска индустрија д. д.

млинара Ујвидек

1941 април 13 ул., 121 1165 **Телефон: 22-10**

— **Позивам ратне инвалиде и ратне удовице,** који су добили своје пристојбе, нека се јаве, са две своје фотографије, у канцеларији Удружења за ратне инвалиде, улица Пумер Ш., бр. 1., ради преузимања својих исправа Ратни инвалиди нека понесу собом и своја документа да су рањени и одликовани. Секретар Удружења ратних инвалида.

— **Лиценцирање ждребаца.** Градоначелничко звање извештава све приватне сопственике ждребаца да ће преглед ждребаца бити обављен у уторак, 28 јула, у 8 часова ујутро, на Сајмишту, код Државне болнице. Позивају се сви имаоци ждребаца, старијих од једне године дана, да ове безусловно доведу, јер у противном неће моћи бити употребљени за приплод.

— **Изгубљен житни лист.** Плачков Стана, из Пироша, ишла је бициклом Пирошком улицом и у истој улици изгубила житни лист (гаѕонаи лап), издат на име Плачков Гавре, ратара из Пироша. Поред тога, изгубила је пазарну књижицу и личну легитимацију Плачков Гавре. Како сви ови документи немају никаквог значаја за друго лице, умољава се поштени налазач да исте преда у редакцији „Нове поште“, Орсагзасло трг бр. 6/I где ће од власника примити награду у новцу.

—oo|||oo—

ПАЈА ПАЈИН

Савремене козерије из данашњице изашле су из штампе, моћи ће се добити у трафикама. Наруџбе могу се учинити на пишчеву адресу: Павле Татић, Ујвидек, Черешње ул. бр. 2. Цена је књизи 50 филера.

— **Недеља у Саборној цркви.** Пева хор Саборне цркве, под управом Милутина Ружића, професора. Велика јектенија — Маринковића, Слава — Бортњанског, Свјати Боже — Ал. Крстева, Алилуја и даље — Добри Христова, За мртве — Народно, За оглашене — Тајчевића, Херувика и Јако да Царја — Кранчевића бр. 1, Оца и Сина — Катедрално, Милост мира и даље — Ал. Крстева, Достојно — Добри Христова, Прозбена јектенија — Маринковића, Оче наш — Биничког (сопран соло Нада Мушицки), Један свјат — Мокрањца, Причасно, Господи услиши — Архангелског, Завршно — Бортњанског, Буди имја — Народно, Тон деспотин — Остојића (241).

— **Прва радна седница Градског већа одржаће се у четвртак.** За идући четвртак сазвано је Градско веће у седницу. На ово сазивање се месецима чекало, пошто ће град бити у могућности да административно много успешније ради. На првој радној седници изабраће се мањи пословни одбор, који ће стално отправљати послове. На истој седници ће бити изабран и административни одбор.

— **Преко Међународног Црвеног крста стигле су поруке следећим лицима:** Спасоје Ницо, Војислав Шикопарија, Кричковић Никола, Иринеј, Белић Миленко, Стана Мудрински, сви из Ујвидека, жени Теодора Ковача, из Сабадке, жени Торкош Лајоша, из Червенке, уд. Хук Ана, Сабо Шандор, Бендер Сузана, Тасић Миливој, Пејић Вера, сви из Ујвидека, Ана Арделиан из Уздина 1160, Мајснер Никола, Ујвидек, Параскева Миклаус из Уздина 909. Поруке се могу примити у ујвидечкој канцеларији Црвеног крста сваког дана од 9—12 часова. Уједно се моле познаници горепоменутих, ако нешто поближе знају о онима који су се отселили да то јаве Црвеном крсту, како би се на тај начин могли предати одговори Међународном Црвеном крсту.

— **Нови адвокат** преселио своју адвокатску канцеларију из Мађарске. Др. Дани Пал, адвокат, Др. Бардоши ул. 21, телефон 41—11. 1111

— **Лицитација за продају уличног ђубрета.** Градоначелничко звање извештава заинтересоване да ће се на јавној лицитацији продавати ђубре приликом чишћења улица, и то на ђубришту које се налази у Сабадкаи ул., 10 гомила по 33 кубна метра, код Кланице 5 гомила по 33 куб. метра. Лицитациона продаја обавиће се у дворишту у Сабадкаи ул. у среду 29 јула у 8 часова пре подне.

— **Отровна змија ујела девојку.** Јављају из Каше да се у гемерским брдима догодио већ деценијама непоновљен случај уједа отровне змије випере. Марија Шинко, 25-годишња девојка, која је летовала у једном тамошњем Туристичком дому, шетала је кроз шуму, кад је одједном нападе змија отровница и уједе је. У болници, камо је одмах пренесена, није било серума против змијског уједа, али је ипак, вештином лекара, девојчин живот спасен.

— **Покушај самоубиства опиумом.** У Будапешти, у просторијама Уреда за посредовање рада, 22-годишња радница Бонис Марија попила је извесну количину опиума, у самоубилачкој намери. Пренесена је у болницу у бесвесном стању.

— **Крвава љубавна драма.** Пред капијом кутвељског санаторијума, у околини Ходмезевашархеља, одиграла се крвава љубавна драма. Берберски помоћник Гал Лајош већ се подуже удварао Јулиани Нађ, болничарки. Јуче изјутра, у наступу љубоморе, после краће препирке напао је њу ножем и једним ударом пресекао јој врат, тако да је несрећна девојка за неколико минута издахнула. Младић је на то потегао бријач и на себе, и тешко се озледио, те је у стању опасном по живот пренесен у болницу.

— **Затвореник побегао за време одвођења лекару.** Добривој Дејановић, опасан обијач каса, који је недавно спроведен у затвор овдашњег суда, успео је да побегне у моменту кад га је чувар водио на амбулантно лечење.

— **Вршалица смрскала ложачу руку.** На пољском имању Радванског, у околини Јаношхалме, приликом вршидбе, машина је захватила , горњим точком, одело ложача Чисара Ласлоа, и за трен ока подигла га у вис те га затим треснула о земљу, и притом му смрскала кост леве руке, причинивши му и друге озледе. Поведена је истрага за тачније установљење узрока овог несрећног случаја.

ПОДУЧАВАЊЕ МАЂАРСКОГ ЈЕЗИКА и других школских предмета у **Ђачком Дому**, Ујвидек, Бајор Таборнок 4. 1137

— **Обесио се** Сабо Иштван, 37-годишњи становник у Јаношфалви, у стану своје мајке. Кад је примећен, већ је био мртав. Сабо је био ноторна пијаница и избегавао је сваки посао.

— **Глувонеми лопов.** Такач Јожеф, глувонеми ципеларски помоћник покрао је у градској кући у Марамарошсигету налив пера, дозе за цигарете и разне списе. При претресу у стану му, нађене су још разне покрадене ствари. При „саслушавању" глувонемог клептомана, полиција се послужила знаковима којима се глувонеми споразумевају.

— **Вести из Куле.** Позивају се они који имају марву преко 450 кг. тежине, нека исту дотерају на вашариште. Марва која је уведена у књигу за стоку не треба се дотеривати. — Извештава се становништво да Хуперт Вендел, заступник Футуре у Кули прима сву количину житарица, и то у магазину код „Швраке". Сва обавештења даје канцеларија „Футуре". — Цикта ципеларска радња овим извештава потрошаче да су стигле нове врсте сандала са кожним предњим делом и дрвеним ђоном, те их свако може на време набавити. — Жетва у целом кулском атару је у велико већ почела.

— **Обнова 400-годишњег амама у Сарајеву.** У Сарајеву ће се рестаурирати чувено купатило, амам Гази Иса баше, које је старо преко 400 година.

— **Повластице за товљаче свиња.** Министарство за јавно снабдевање издало је наредбу о разним повластицама које уживају они пољопривредници који желе да тове свиње. Они пољопривредници који се до 15 авг. пријаве Мађарском савезу за извоз стоке и сточних производа, (Будапешта, V., Аулић-ул. 8), уживаће повластице на тај начин што ће бити ослобођени, сразмерно према броју свиња које тове, обавезног предавања јечма, односно кукуруза.

— **Ухапшен због проузроковане саобраћајне несреће.** Као што је раније јављено, 60-годишњи слепи музикант Антон Грезач нађен је мртав, у Будапешти, пред кућом у улици Лактања бр. 13. Сада је установљено да је старац у помрчини прегажен од једног теретног аутомобила, којим је управљао шофер Сабо Ференц. Он је био приметио несрећу, и зауставио кола, но кад је констатовао да је прегажени већ мртав, он је из страха од казне одјурио с колима, оставивши погинулога наред улице. Сабо је предат властима.

— **Опасни крадљивци јавили се добровољно редарству.** У Мечексаболчу, код Печа, дошли су у општинску полицију 20-годишњи обијач и познати крадљивац Пожоњи Мађаш, и његова другарица 20-годишња Хартман Вилма, исто ноторна крадљивица, и, признавши своја многобројна злодела, изјавили су да се јављају својевољно властима, пошто желе да отпочну поштен начин живота. Предани су суду.

— **Др. Ђорђе Огњановић,** специјалиста за унутрашње болести, преселио је своју ординацију **Орсагзасло тер бр. 3/Іспрат** (на главном тргу пред градском кућом). Ординира од 9—12 пре подне и од 3—5 после подне. **Телефон: 34—10.** 1145

— **Експлозија на станици у Мадриду.** На јужној железничкој станици у Мадриду, из непознатог узрока, експлодирао је један вагон натоварен боцама пуним оксигеном и другим хемикалијама, којом приликом су погинуле четири особе. Услед експлизије настао је пожар, који је тек после два часа пожртвовног рада угашен.

ЧОВЕК КОЈИ НЕМА СРЕЋЕ

Роберта Таушера из Франкфурта пратила је несрећа на сваком кораку. Он је данас у двадесет и деветој години. Може се мирне душе рећи да у животу није имао ниједан срећан дан.

У својој четвртој години тешко је повредио обе руке, а у седмој години умало се није удавио. Спасао га је један пас. У десетој години разболео се од запаљења плућа и шест месеци лежао у болници. Месец дана доцније опет су га донели у болницу као жртву аутомобилске несреће. Таушера је и иначе стално пратила несрећа у животу. Он је био запослен у једној фабрици. Изгубио је ту службу из простог разлога што је пожар једног дана уништио фабрику. Његов други шеф пао је под стечај. Жена му је умрла на порођају. Само једном у животу Таушер је имао среће. Нашао је на улици 5 марака. Али кад је дошао кући, утврдио је да је путем изгубио своју недељну зараду.

ПОЗОРИШНИ ЖИВОТ

— **Данас у недељу по подне** даваће се успела оперета „Грофица Марица". Иста ова оперета даваће се и вечерас. У понедељак увече, на општи захтев, даваће се, уз популарне цене, оперетни новитет „И ја ћу бити на твојој свадби".

ПОЛИЦИСКА ХРОНИКА

Овдашња полиција ухапсила спекуланте путером. Ухапшена је жена Хајду Иштвана, са станом у Јокаи Мор улици број 17, жена Балог Иштвана, рођ. Келемен Ержебет, са станом у др. Бардоши Ласло ул. бр. 19, као и Коларов Тоша из Фелшекабола, који је тамо имао велику млекару. Обе жене су биле у вези са Коларовим, који им је продавао путер по 9 пенга килограм. Ове две жене су у Будапешти створиле читаву мрежу посредника и агената преко којих су продавале свој путер. Сво троје ухапшених предати су државном тужиоштву, а у Будапешти је поведена истрага да би се пронашли њихови саучесници.

*

Полиција издала је потерницу против три непозната мушка лица, која су 23 јула увече у 9 и по часова отишла у стан Гајгер Јозефа, у улици 1941 априла 13, број 7, где су се претставили као детективи који су послати од стране Градског апровизационог звања, јер се, тобоже, дознало да се у Гајгеровом стану налази већа количина робе. Затим су цео стан испретурали, поотварали све ормане и фијоке. Из једног ормана су у готовом узели 230 пенга, после чега су се изгубили. Гајгеру се ствар учинила врло сумњивом, те је ово предао полицији, при чему је дао тачан опис непознатих лица. Тим поводом, полиција позива сво грађанство, а нарочито Србе, да, ако би се нека лица појавила у њиховим становима као детективи или изасланици Градског апровизационог звања, не треба да се од њих поплаше, него им треба одмах тражити легитимацију, јер су сви детективи, као и повереници Апровизационог звања, снабдевени документима. Тек када им ова документа покажу, могу грађани пустити да се врши преметачина. Полиција наглашује да се преметачина врши само код оних грађана, где постоји основана сумња да нешто скривају.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

= **Акција за товљење свиња у Мађарској.** Министар за јавно снабдевање одобрио је Мађарском савезу за извоз стоке и сточних производа да може склапати уговоре о товљењу свиња са оним пољопривредницима и товљачима који се обавежу да ће до 30 новембра своје свиње утовити најмање до 130 кг. тежине по комаду. Тисканице за уговор шаље, на захтев, поменути савез у Будапешти (V, Аулих у. бр. 8).

= **Наређење о семену за сетву у Бугарској.** Према наређењу Министарског савета, пољопривредници у Бугарској добиће од овогодишњег жетвеног приноса, на име семена за сетву, по једном хектару: 24 кг. пшенице, 18 кг. ражи, 20 кг. мешаног жита, 18 кг. јечма и 16 кг. зоби. За исхрану чланова породице одређено је 400 грама пшенице дневно по особи. То се још допуњава кукурузом и кромпиром.

Модеран начин лечења разних болести

Примена Рентгенових зракова у практичном животу постаје све већа

Многи лекари нису присталице операције крајника, јер болест канала за дисање, као што су ларингитис и бронхитис, јављају се чешће код оне деце, којој су извађени крајници. Крајници имају одређену функцију. Требало би их лечити, као што се лече и остали важни органи. Свет се данас све више интересује за модерну методу лечења хроничних инфекција носа и грла, која често остају и онда, кад је већ прошла акутна болест.

Рентгенска метода данас је стварно најпоузданија у лечењу хроничних инфекција грла и крајника. Она је, према тврђењу неких страних лекара, чак и много ефикаснији код операција, а осим тога може да се примени и у оним случајевима у којима је операција немогућа. Кад наступи инфекција крајника, у слузокожи навире крв. Слузокожа поцрвени, а крајници се повећавају. На њиховој површини појављују се бразде. То повећање крајника изазива јаче болове у глави и изнад синуса. Међутим, после лечења Рентгеновим зрацима, ту знаци постепено ишчезавају.

Метода лечења Рентгеновим зрацима показала је добре резултате и код оних људи, који пате од хроничне кијавице или промуклости. Лечење оних места, на којима се задржава хронична инфекција, као што су, например, крајници, аденоидне вегетације и синуси, нарочито је важно у случајевима реуматизма артитриса или неуритиса. Лица, која болују од тих болести, обично осете олакшање већ после прве примене Рентгенових зракова.

Метода Рентгеновим зрацима није пропраћена заплетима, као што је то чести случај код операција. Али важан је услов да лечење врши лице које има довољно искуства у рентгенотерапији. Зрачење Рентгеновим апаратом се не врши при отвореним устима, а исто тако не увлачи се ни неки апарат у грло. Зраци се производе струјом јачине 140 хиљада волти. Пре него што допру до пацијента, они пролазе кроз бакрене алуминиумске заклоне. Зрачење се обавља у размацима од 14 дана, све док се не појаве жељени резултати. За потпуно излечење потребно је просечно 15 зрачења.

Примена тих зракова не изазива никакав бол, а ни друге сметње. Пацијенти при томе ништа не осећају. Они због тога лечења не морају да прекидају свој посао, а ни да леже у болници.

БОЛЕСТ ОЧНИХ ЖИВАЦА

Има неколико врста очних болести које су опасне већ и стога, што очном виду стално прети опасност смањивања јачине, а може да дође и до слепоће. Болести очних живаца могу да доведу и до унакажавања лица. Једна врста те болести је такозвана „оптичка атрофија", која често може да послужи као први знак „табеса одрзалиса" (сушења кичмене мождине), а који пут је и први симптом парализе. Ако је узрок ове очне болести луес, онда ће болесник сасвим сигурно кроз извесно време ослепити.

Запаљење очних живаца је такође тешка болест. У исто време овом болешћу може да се јави и запаљење опнене мреже ока. То су, обично, последице луеса, општих болести или пак тровања. Дешава се да очни живци натекну, што настаје услед појачаног можданог притиска. Отицање нерава очију може да се лако пренесе и на мозак и тада болест улази у нарочито опасан стадиум. Ово често доводи и до јаке кратковидости. Та болест може да се јави већином само код веома дебелих људи.

Медицинска наука је у вези са лечењем болести очних живаца данас прилично усавршена и лек се даје већ према самој природи болести. А ако је реч о болестима очних живаца, које су настале услед неких других ранијих болести (луес, туберкулоза), онда се прво лечи та основна болест, па болест очних живаца већином сама престаје, ако се основна болест радикално излечи.

У начелу, све болести очних живаца су опасне и тешке и све могу временом да доведу до ослепљења ако се болест занемари.

ТОПЛОТНИ УДАР, БОЛЕСТ СЛИЧНА СУНЧАНИЦИ

Топлотним ударом називају лекари болест, која се јавља само у топлијим летњим месецима, а која је слична сунчаници. Та болест настаје, махом, за време највећих летњих жега, нарочито онда ако је човек топло одевен, а ради неки напоран посао. ако усиљено и убрзано маршира, ако је ложач на железници или броду или томе слично.

Први знаци топлотног удара су следећи: велика жеђ, слабост у целом телу, вртоглавица, мука, јак шум у ушима, издашно и несносно знојење, касније повишена температура тела, слаб пулс, отежано дисање, падање у несвест, а лако може сасвим изненадно да наступи и смрт.

Прва помоћ лицу погођеном топлотним ударем састоји се у овоме: повређеног треба ставити у хладовину, треба му одмах скинути или раскопчати одело, на главу, потиљак и груди ставити хладне облоге, а ако је могућно, окупати га и у хладној води. Дати му обилно воде да пије. Ако не дише, одмах предузети вештачко дисање.

Улога борбених чамаца у рату

Сигурно сте врло често чули за „борбене чамце", али нисте много веровали у њихову велику ефикасност. Ову врсту ратних бродова први пут су применили Италијани (при крају прошлог светског рата, јуна месеца 1918 године) против аустријске флоте, која се налазила дуж Јадранске обале, скривена између острва. Ови ултра лаки бродови су у ствари нека врста брзих и лаких моторних чамаца, који носе по два или више торпеда. За њих не постоје препреке. Они прелазе са брзином од 70 до 80 километара на сат, преко брана и осталих препрека и устремљују се право на брод, који им служи као циљ. Лансирање торпеда се врши са задње стране, на неколико стотина метара испред циља.

Торпедо чим падне у воду, сам се активира и лети муњевитом брзином ка броду. Како овај чамац има у том тренутку већу брзину од торпеда, он скреће лево или десно, јер би у противном торпедо достигао његову брзину и торпедовао би га. Због своје велике брзине, борбени чамац претставља врло тешку мету. Његово наоружање састоји се из једног или две тешка противавионска митраљеза, а посада од шест до осам људи и једног официра. Да би постигао оваку брзину, потребно је да буде снабдевен јаким дуплим машинама, тј. Дизел-мотором од 800 до 1000 коњских снага.

Овако покретне јединице претстављају, заиста, једну опасност у поморским сусретима. Али имају једну лошу страну, што им је кратак акциони радиус од 600 до 700 километара, и што могу да дејствују само код мирног мора, јер им таласи сметају.

БРАК КЋЕРИ „МАГНАТА МЕСА" И ВЕШТАКА У ГЛАДОВАЊУ

Америка опет има своју велику друштвену сензацију. Познати амерички милијардер из Чикага, „магнат меса" и сопственик највећих кланица Уније, Флечер објавио је преко новина да је своју једину кћер Алису искључио из наследства и то због тога, што се она, без његовог одобрења, заручила и венчала са чувеним америчким вештаком у гладовању Диком Дремондом. Он је прошле године тукао досадањи амерички рекорд у гладовању са 44 дана.

Корак мистер Флечера је сасвим разумљив и логичан. За једног фабриканта меса ништа не може бити одвратније од једног човека, који стално гладује и од тога — живи...

*

ОРИГИНАЛНИ ПУТЕВИ У КАРОЛИНИ (САД)

Због дубоког песка који захвата велики део Северне Каролине, саобраћај у великим деловима те земље био је потпуно онемогућен. На пешчаним пустарама друм није могао бити изграђен, па су тако читаве области, са селима и варошицама, остале отцепљене све до скора од осталог света. Сада је, међутим, пронађен нов начин како да се и ти крајеви вежу међу собом. Постављене су широке дрвене шине кроз пустиње, па тим необичним путевима за наше појмове пролазе сада кола и аутомобили. Шине се лако поправљају, јер су од дрвета.

ТЕШКА ПРОФЕСИЈА

Једна група способних жена у Њујорку пронашла је необичну професију. Оне се примају да за одређену суму проналазе погодна имена за бебе у случају ако родитељи не знају како да крсте своје дете, или када су у недоумици ради више имена. Једна од тих жена, нека г-ђа Роцерс, већ је постала славна по својим „крштењима". Она је, кажу, на овој новој професији зарадила већ лепе паре.

*

РОМАНТИКА ОКО ДАНАШЊИХ ЖИВОТИЊА

Угледни и популарни француски писац Гастон Ражо пише у «Тану»:

Научници који се баве истраживањем природе, ботаничари, биолози, зоолози и други научници из те гране науке, воле да уносе често романтку у своју науку, као што чине и историчари, књижевници, па и музичари. То је сасвим нова појава. Животиња се данас више цени, правилније схвата и воли, мази него још пре двадесет година. То није примећено само у науци, него у реалном, свакидањем животу.

Изгледа да културни, савремени човек у новије време тражи пријатељство код животиња бежећи од људи, од којих су неки заиста на путу да постану временом горе и свирепије животиње, него оне праве. Истина је да је у прошлости било великих умова, песника, књижевника и филозофа који су са љубављу и лепо писали о животињама. Да наведемо само неколико великих имена: Молиер, Корнеј, Расин, Ла Бријер, мадам де Севиње, па Жан Жак Русо и генијални швајцарски научник Форел, који је само о малим и вредним мравима написао неколико дебелих књига.

*

НАЈВЕЋИ ГЛЕЧЕР НА СВЕТУ НАЛАЗИ СЕ НА АЉАСКИ

Једна америчка научна експедиција, којој је припадало и неколико професор Харвардског универзитета, провела је у циљу испитивања, неколико месеци на Аљасци.

По повратку, један од чланова те експедиције саопштио је новинарима, да је њему, приликом прелетања једног планинског венца у северној Аљасци, пошло за руком да пронађе један огроман глечер, који је, свакако, највећи на свету. Овај глечер дугачак је преко 400 километара.

Превоз брзовозне робе
на путничким бродовима MFTR
БРЗ, ПОУЗДАН, ЈЕФТИН. — Хитне пошиљке предајте на бродарским станицама МФТР-а
Саобраћај између: Révkörívélyes—Győr—Komárom—Budapest—Ujvidék—Óbecse—Szeged
Ближа обавештења тражите од шефова бродарских станица

Из историје конвоја

Обичај да трговачки бродови пловe у пратњи наоружаних бродова, ради заштите од евентуалних напада, није нов. Вероватно да су »конвоје« измислили још стари Атињани, при крају пелопонеског рата, те их први и практично применили. Пелопонески рат отсекао је Атину од њених природних база за снабдевање храном, те су Грци били приморани да се за исхрану користе житницама на обали Црног Мора. Да би те транспорте заштитили од напада спартанских поморских снага Лисандера, морали су атински ратни бродови да их прате и спроводе кроз Дарданеле и Егејско Море.

Класично доба »конвоја« је, међутим, наступило кад је у другој половини XVII столећа настала дуга поморска борба између Енглеске и Холандије. Ту се рат водио уопште само за конвоје. Највеће и најкрвавије битке у тим ратовима настале су начелно при осигурању или одузимању таквих праћених транспорта. Холандски бродови морали су да се труде да транспорте из својих колонија несметано пренесу у матерњу земљу. Холанђани су били присиљени да често употребе и до стотину бродова пратилаца, да би велике једрењаче које су се кретале, натоварене, из источне или западне Индије, заштитили на своме путу у Амстердам. Тај бродски саобраћај ометала је тада Енглеска својом целокупном флотом, и битке су се обично развијале у простору Канала. Огорчене борбе између холандске и енглеске флоте развијале су се читаве две деценије, — а увек су конвојски транспорти били повод за њих.

Једно столеће касније, у енглеско-француским поморским ратовима 17 и 18 века, ступили су на место холандских конвоја француски, који су се морали трудити да из западне Индије, и до ње, доплове, а исто и до Америке. А тада је већ и Енглеска сама морала, у заштиту својих транспората, прибећи конвојима, ради све већег значаја поморског саобраћаја за њено острво.

Која сила потпуно влада морем, нема потребе да свој поморски саобраћај обавља конвојима. У минулим столећима, поморске силе су углавном одржавале међусобну равнотежу. Али увек је већ завођење конвоја био знак, и признање, властите слабости, или бар противникове вредности.

Данашњи конвоји, ма како били јаки и спремни за одбрану, нису поуздана заштита од непријатељског напада, јер су подморнице и авиони у служби таквих агресија често неодољиви, што знамо и из најскоријих догађаја.

МОРЕ КОЈЕ НЕСТАЈЕ

На основу мерења на обали Каспијског Мора доказано је да је Касписко Море највеће море у унутрашњости земље, које је велико преко 400.000 квадратних километара. Надаље, утврђено је да се оно стално смањује. За последњих десет година површина мора је знатно опала, а рибарска села која су пре десетак година лежала непосредно поред мора, сада су далеко од њега за неколико стотина метара. Између њих и мора налази се степа, на којој расте бујна трава. Но и поред ове констатације, научницима није пошло за руком да утврде прави разлог непрекидног опадања водене површине Касписког Мора.

ЕГИПАТ — ЗЕМЉА КРАЈНОСТИ

Стециште побожних бедуина и неписмених фелака, Египат је истовремено земља сјаја и прљавштине

Мађарски писац и новинар Унгвари Јене провео је пуних осам година у Египту, где је помно проучавао тамошњи живот и обичаје. О појединим занимљивим крајевима и призорима он је снимио и филмиве, од којих му је један откупио и чувени Британски музеј.

Вративши се у домовину, Унгвари је, недавно, некоје своје утиске са боравка у Египту саопштио у мађарској штампи, одакле, из његових причања, бележимо ниске појединости о овој особеној земљи, која је данас у средишту интересовања светске јавности.

«СЕОБА НАРОДА» И ГУБИТАК ТРАДИЦИЈА

Египат, мирна држава, тиха и трома оаза, где је «данас» и «сутра» већ деценијама значило једно исто, откако је избио рат одједном се изменуо. Из ове државе која је са великим гостољубљем држала у себи врло много странаца — око 80.000 Италијани, 75.000 Грка, 5.000 Енглеза, толико исто Француза, 3.000 Немаца, и још двадесетак припадника других народности — отпочела је права «сеоба народа», и уместо тих народа, преплавила је Египат војска, униформисани Индуси, Аустралијанци, Новозеланђани, Родезијанци и, дабоме, Енглези.

За трен ока искрсли су нови закони и реформе. Дотле, у Египту није било грађана који су плаћали порезу — сада је она уведена. Бедуини, легендарни јунаци бескрајног пешчаног мора, на основу краљевске дозволе још из прастарих времена, нису служили војску. Сада су и они позвани у војну службу.

СУДБИНА АРАБЉАНА У РУЦИ АЛАХА...

Слика египатских градова се, у новим ванредним приликама, одједном изменила. Дућани и трговине су, услед оскудице робе, навукли своје засторе, али већ дан два касније отворили су их поново, као «точионице пића», које су неонске светлосне рекламе ноћу поносно рекламирале као: «Бар». Многе стотине таквих барова отворено је за време рата у Египту, на увеселеније жедних бораца пустиње, — тамо где је пророк Мухамед био за вечита времена забранио уживање алкохолних пића...

У великоме дар-мару данашњице, само је Арабљанин остао још миран и једнакога расположења. Као и свагда у великим тренутцима, он је и сада поверио своју судбину у руке Алаха. Једино што се сада можда још оданије и побожније моли Алаху, побожно скрушен, и наслоњен ничице, челом на прашњавом путу.

«ТРЕБА РАЗОРИТИ СУЕЦКИ КАНАЛ!»

Народ Египта, Алахов побожни народ, данас није начисто с тиме шта се управо догађа: да ли Енглеска брани Египат, или, обратно, Египат брани Енглеску? Не варајмо се, — није овде реч о некоме примеру узајамних интереса, где је тешко или немогуће установити ко жртвује, ко даје коме више, него се ради о ономе присилном положају у којем се налази Египат откако је отворен Суецки канал. Око тога се све окреће, око пута који води у Индију, — тој 160 км. дугачкој узнемиреној воденој змији која свој реп замаче код Суеца у Црвено Море, а код Порт Саида кваси језик у Средоземноме Мору, и коју чува данас Енглеска са неколико стотина хиљада војника.

То је она осетљива тачка египатске политике на којој свако стремљење за самостанолношћу искрварио... Тако се може и разумети испад Заглул паше, некадашњега највећег поборника египатског покрета за самосталношћу, када је, једном приликом, на питање шта би требало учинити за извојевање коначне независности Египта, узвикнуо:

— Требало би разорити Суецки канал!

СИРОМАШНИ ФЕЛАХ ЖИВИ ОД ЈЕДНОГ ПИЈАСТЕРА — 40 ФИЛЕРА — ДНЕВНО

Египат је земља крајности. Сјај и — прљавштина, то га првенствено карактерише. То је богата држава, уз то и непојмљиво сиромашна...

Од 15 милиона становништва, 14 милиона су к земљи приклоњени феласи, сви још аналфабете, а 13 милиона је заражено трахомом, «египатском болешћу».

Фелах живи од једног пијастера (око 40 филера) дневно. Двапут дневно једе: у подне и увече тзв. «фоулт», крупни грах, у води и уљу — то му је главна и управо једина храна. Пет пута дневно окреће се он Истоку, слави Алаха, који му је дао свакидашњи хлеб насушни, и који ће га, једном, одвести у рај, где ће му можда бити још боље него на земљи. Једном речи, у тој незнаној и скромној срећи живи египатски фелах у својој кућици од ћерпића, са својом козом, камилом, женом, и са безброј деце, за разлику од другог слоја, од градског паше и богаташа.

Непозната лепотица Били Касин о којој већ десет година пише целокупна светска филмска штампа

Џоана Крафорд је несрећна, јер је називају „филмски камелеон“

У Холивуду се ових дана опет много причало о лепој Били Касин, која спада међу најинтересантније фигуре америчког филмског света. Она има данас 31 годину, а последњих десет година писала је целокупна светска филмска штампа о њој. Па и дневни листови су јој поклањали одговарајућу пажњу и поштовање.

За оне који не знају ко је та Били Касин, морамо да наведемо, да је то дама која игра под својим филмским псеудонимом — Џоана Крафорд. Она је рођена у Тексасу, а у својој седамнаестој години је у своме завичају већ била славна играчица, која је својом упадљиво риђом косом освајала мушкарце. Кад је после тога доспела у Холивуд, она је узела звучно уметничко име Џоана Крафорд.

За време немих филмова, Џоана је прво играла у детективским и авантуристичким филмовима. После тога је постала наивка. Кад је настало доба тонфилма, она је била несрећна, јер никако није била способна да се пласира за нове филмове у америчкој филмској метрополи. И једног дана вратила јој се срећа. Ангажована је за главну улогу у једном филму, у коме се живо приказује живот виших десет хиљада у Америци. Савршено је одиграла тада Џоана Крафорд улогу богате, размажене и ванредно лепе америчке девојке из виших кругова.

Пожњела је тада огроман успех. То је филмску фабрику у Холивуду, код које је лепа Џоана била ангажована, охрабрило па јој је пуне две године давала шаблонске филмове са скоро истом темом о животу у вишим, отменим америчким круговима. То је, најзад, и плебсу и самим отменим Американцима, сасвим досадило и Џоана Крафорд је за извесно време остала без ангажмана.

После извесног времена, почела је Џоана да игра главне улоге у авантуристичким филмовима, као у почетку своје филмске каријере, али то публика више није примала ни са најмањим одушевљењем. Џоана је била очајна. Како да угоди тој размаженој и обесној публици? И постала је комичарка.

Недавно је Џоана Крафорд примила улогу у једном новом филму да приказује једну шампионку клизања на леду, па је на тај начин успела, ипак, после десетогодишњег рада у Холивуду, да задржи своје место на ранг-листи филмских великана.

Али то не може да утеши лепу холивудску филмску звезду. Њене злобне колеге су је, због толико мењања разноврсних улога и карактера глуми, назвали „филмским камелеоном“. То је страшно наљутило. И она је недавно рекла новинарима:

— И поред свих огромних прихода које данас још увек имам, нисам ништа задовољна ни срећна. Верујте ми, била сам најсрећнија онда кад су ме називали мис Били Касин и кад сам у једној малој трговини у Канзас Ситиу продавала малограђанима робу за неколико сенти...

*

РЕФОРМАТОР МОДЕРНЕ ФИЛМСКЕ ТЕХНИКЕ Д'АРЂЕНЗО У БУДАПЕШТИ

Италијански инжињер Емилио д' Арђензо, један од реформатора модерне филмске технике, долази током идућег месеца у Будапешту. Д' Арђензо је, између осталог, пронашао филм који се може приказивати и при дневној светлости. Извесно је да ће чувени филмски техничар овом приликом приказати пред будапештанском публиком свој проналазак.

Бициклови, делови, лустери, сијалице, електр. пегле, решои, радио апарати, делови сав електрични материјал 910
Најбољи квалитет — најсолиднije цене код фирме
„РАДИОТОН“
Пређе Р. Теофановић — Ујвиден, Мусолини Бенито ул 15

МИЛИЈАРДА

Многи ће од вас, децо, знати већ да је једна милијарда — хиљаду милиона. Али, величина, огромност овога броја биће јаснија кад вам га сликовито претставимо.

Колики је један центиметар — стотинити део метра — то сви знамо. Шта мислите: да ли је Дунав, та после Волге највећа река Европе, која протиче кроз толике државе, дугачак милијарду центиметара?... Није. Дунав је дуг 2850 километара, а то чини свега нешто преко једне четвртине милијарде, или тачно 285 милиона центиметара.

Још један, „сладак пример".

Ви сви, децо, волите бонбона. Кад бисте били у могућности, — и кад би, дабоме, ваш стомачић подносио — да сваког минута посисате по једну бонбону — хајде погодите: колико би времена требало да поједете једну милијарду бонбона? Вештије рачунције, ако се лате, моћи ће, можда, то и сами да израчунају, кад се зна да један дан има 1440 минута, али ево помоћићемо вам да се сад, о школском одмору, не замарате са рачуницом. Требало би вам равно — 1935 година!

А да се све те ваше несуђене бонбоне, равно једна милијарда, сместе тако да буду сасвим густо збијене једна поред друге (с претпоставком да свака запрема тачно 1 кубни центиметар), — потребне би биле четири велике школске дворане, од пода па до таванице дупке напуњене.

Једна милијарда није највећа ознака за количине. Има још већих цифара које означујемо посебним називом: билион, то је хиљаду милијарди, па трилион, квадрилион итд. Али, то су тзв. астрономска мерила, којима се означују оне неизмерне даљине и величине небеских тела у васиони, о којима ћете касније, из школских и других књига, више дознати.

Ж.

Прича о курјаку Бурјаку, зеки Леки и веверици Цици

У густој шуми живео је курјак Бурјак. Био је то врло велики курјак. Све су га се животиње плашиле, јер је све давио и клао. Али према јачим животињама био је понизан. Једног дана разлетеше се по шуми зечеви — гласници и објавише да ће се одржати скупштина свих малих животиња. У једној долини сакупише се већ у подне сви зечеви, срне, јелени, јазавци, дивље и питоме патке и гуске, веверице, јагњићи, пси, мачке и друге животиње.

Скупштину је отворио зека Лека и рекао:

— Пријатељи, овако се више не може! И дању и ноћу стрепимо да нас бесни вук не поједе. Ми не смемо као мирне животиње да тражимо хране. Ми смо слаби да се бранимо против курјака Бурјака. Стога предлажем да покушамо одобровољити курјака. Од сваке врсте животиња отићи ће по једна и настојаће да придобије курјака да постане наш пријатељ и брат.

Сви који су били присутни, пристадоше да се склопи пријатељство са Бурјаком. Једино се веверица Цица противила овом предлогу, рекавши да курјака треба истерати из шуме и да се са њим никако не може живети у пријатељству. Прво је отишао зека Лека да преговара са курјаком. Он му је рекао:

— Добар дан, курјаче Бурјаче!

Курјак је зачуђено погледао у зеца. Ово је први пут да му зец драговољно долази у кућу.

— О, добар дан! — одговорио је врло љубазно. — Веома ми је мило што сте ме зеко Леко посетили!

— Дошао сам да ти у име свих шумских и домаћих животиња понудим мир и пријатељство. Заборавићемо на све што је било.

— Пристајем!

Кад је наивни зека Лека пружио вуку шапицу да се поздраве, Бурјак га је зграбио и зачас појео. После тога Бурјака је посетила срна Црна. И њу је курјак дочекао љубазно, али је на крају угушио и појео. Тако исто су прошли и патка Кратка, гусан Гутан, јазавац Мазавац у јагњешце Милешце и све друге животиње које су посетиле Бурјака да са њим преговарају. Једино је пас Таламбас успео да се спасе испред курјакових чељусти.

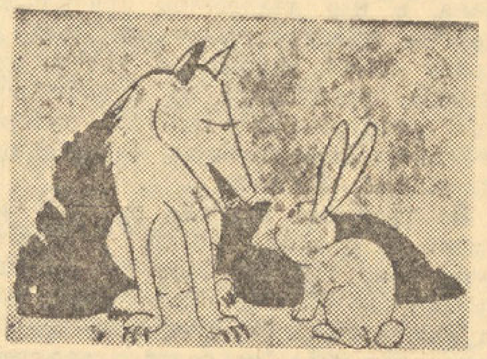

Као без душе, вратио се пас Таламбас кући и свима испричао шта се догодило. Рекао је да се око јазбине курјака Бурјака налазе кости свих њихових пријатеља, који су дошли да са курјаком склопе мир. Опет су се скупиле све животиње да се договоре шта и како да раде. Веверица Цица је ликовала, јер је она једина рекла да се са Бурјаком не може живети у љубави. Тада се све животиње договорише да сложно нападну свог злотвора и отерају га из њихове шуме.

Једног дана цела шумска војска крену на курјака. Напред су летеле дивље гуске и патке, као извиђача. Пси су, наоштрених зуба, били у првом бојном реду, а за њима све остале животиње. Опколили су јазбину Бурјака и почели напад. Веверице су са дрвећа бацале грудве и каменице на курјака. Зечеви су од грања правили замку. Гуске и патке кљували су га у главу. Срне су га ударале својим ногама. Пси су га хватали оштрим зубима са свих страна. Мачке су га страшно гребле. Видећи жесток напад, Бурјак је једва извукао живу главу и побегао далеко, чак у десету шуму.

А у овој шуми завлада мир и слобода. Нико није више страховао за свој живот и дивље и питоме животиње су се уверише да само у слози лежи њихов спас.

Чика Веца

Совуљага

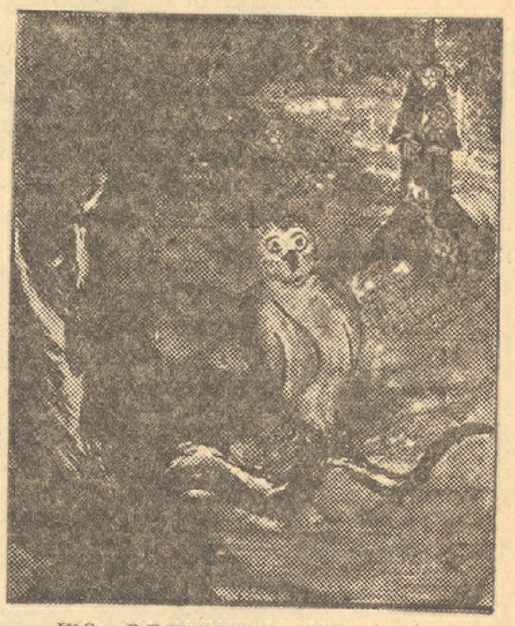

К'О ВЕШТИЦА ПРАВА
ПО ЦЕО ДАН СПАВА,
А ЧИМ ВЕЧЕ ДОЂЕ
ЈЕЈА У ЛОВ ПОЂЕ.

СА СТАРА ЗВОНИКА
БЕЗ ГЛАСКА И КЛИКА,
ШИРИ ЛАКО КРИЛО
ПОНОЋНО СТРАШИЛО.

ЈАДНИ МИШИ СЛЕПИ,
ГОЛУБОВИ ЛЕПИ,
СТРАХУЈУ ОД ПТИЦЕ
ЈЕЈЕ ГРАБЉИВИЦЕ.

КАД НА ЖРТВУ СКОЧИ
СЈАКТЕ ЈОЈ СЕ ОЧИ.
ЖЕЉНА КРВИ ТУЂЕ,
ДЕЛИ ПРАВОСУЂЕ.

РУГОБА ЈЕ ПРАВА
ЊЕНА СТРАШНА ГЛАВА.
КРОЗ НОЋ НЕМУ, ГЛУХУ
ОДЈЕКУЈЕ ХУ ХУ!

БАТА

Вода донела вода и однела

У Паризу, француској престоници, живела је једна трговкиња која је трговала животним намирницама. Сви су је добро познавали у крају у коме је становала. Познавали су је, али је нису волели. На изглед врло добра, била је у ствари препредена и непоштена жена. Млеко, које је продавала, редовно је мешала са водом. Од једног литра млека успевала је, да помоћу воде, направи два. Овако трговање донело јој је доста новаца. Када је већ била богата, реши се да више не иде повезана марамом, него да купи себи шешир, као права госпођа. Ту своју помисао је и привела у дело. Купила је диван шешир, ставила га на главу, па пошла да шета поред Сене (реке) која протиче кроз Париз. Но тек што је стигла на обалу реке, дуне ветар и однесе јој шешир у Сену. Почела је да плаче и запомаже. Један пролазник, који је у њој препознао непоштену трговкињу с млеком, узвикнуо је: „Вода донела, вода и однела!"

Бата

Славуј и жабе

— ПО БАСНИ —

У шумици, крај језерца, ћути славуј мали,
А овчар му један приђе, поче да га хвали:
»Ти, славују, красно певаш, па ме много жао
Што си тако изненада, ето, заћутао!«

»Умукн'о сам — славуј рече — нек' ти буде јасно:
Јер те жабе из језера баш певају гласно,
Па ја певат' више нећу, немој ни да снујеш,
Њихова је песма јача, — зар ти то не чујеш?«

Одврати му овчар млади: »Певај даље само,
А на жабје крекетање немој да се љутиш,
Јер шта вреди »песма« жабе, то сви добро знамо,
Њу чујемо само онда када ТИ заћутиш...«

БРАЦА ЖАРКО

Лепота правде

Клиђе ор'о са планине
Птици украј мора:
»Ништа лепше од висина
Мојих светлих гора!«

А птица му одговара:
»Висине су лепе,
Али често, види орле,
За правду су слепе«.

»А висине неправедне
Ружне су и мрачне,
Док низине праведне су
Као сунце зрачне!«

АЛЕКС.

БАТИНА ФИЛОЗОФИЈА О ЉУБАВИ

Дала јутрос два колача, и то с чоколадом,
Добра нана своме бати да подели са дадом.
„Баш би било лепо, — рекла, — ако секи, бато,
Дадеш већи, а ти узмеш онај мањи, злато!"

А батица изелица, к'о за инат нани,
Урадио обрнуто, па се јоште брани:
„Мајушна је несрећница као мишић прави,
Па сам ти се уплашио да се не задави...

Толико је волим, нано, да кад би ми дали,
Појео бих за њу радо чак и колач мали!..."
Јер кад су у питању колачи, да знате,
Нема већег филозофа од нашега бате.

ЧИКА ВЕЦА

Решење загонетке

бр. 15
КЛИН

бр. 16
БРУКА

Сличице из малог града

Био је леп пролећни дан. Небо је било ведро, без иједног облачка, плаво и насмејано. Сунце је сјало угодном, осветљавајућом топлином, уносећи прозирност и светлину у прашњаву атмосферу главне улице малог града К. Сивкаста боја тротоара била је неправилно ишарана сенкама дрвећа, које је већ озеленело, и губила се скрећући ка пристаништу. Друга, северна страна улице била је у хладу, али се и тамо осећала и удисала „арома" пролећа. Ваздух је био помешан са прашином која се ковитлала и дизала под музиком шкрипећих точкова, давно немазаних кола. Неко је зевао, вероватно му је било досадно, и да би дао извесну сатисфакцију својој учмалости презриво се окренуо за колима, која су полако одмицала праћена тромим и тешким корацима кочијаша. Одједном, овај нешто опсова. Не пазећи он је нагазио на једну рупчагу посред пута и умало што није пао. Опсова и повуче дим из луле, распаливши при том бесно кљусину као да је она за то крива. Рага се само неприметно, малаксало и немоћно трже, али не убрза свој ход. Он је ошину још једанпут. Кљусе се тешко трже, покуша да потрчи али се оклизну и паде на предње ноге, док му стражње клизнуше под трбух. Настаде псовање, врева, неки пролазници дотрчаше човеку који је покушавао да дигне кљусе. Оно се одупирало копитама о плочник и пропињало али устати није могло. Кочијаш га је тукао ногама и бичем, али све узалуд. Кљусе је и даље лежало немоћно и полако зачуђено окретало главу према гомили, која га је са неком радозналошћу посматрала. Онај који је малопре зевао, чувши буку окренуо се, насмејао се досадно и мрзовољно, а затим теглећи се, настављао је са зевањем. Најзад, уз псовку и буку, дигоше кљусе. Оно се само стресе махнувши при том репом немоћно и стаде чекајући заповест господара. Овај повуче дим, отпљуцну у страну, махну бичем и повиче: „Напред, Рађо!" Кљусе крену... Гомила се поче разилазити задовољна овим догађајем.

*

Још је издалека допирала шкрипа кола, праћена тешким неправилним ритмом копита, и губила се у правцу реке, кад се на путу појавише мала млекарнијска кола претоварена сиво-плавим кантама, пуним млека. Њих је терао ужурбано један младић. Црквени звоник откуцавао је осам часова. Младић потера још брже кола, али неко га ослови и даде знак да стане. Разговор је морао бити важније природе, јер се отегао доста дуго. Један мали шврћа, прикрадао се иза угла и приметивши да се они још не разилазе, дошуњао се до једне канте и брзо је отворио, удаљивши се затим, како би издаље могао посматрати своје дело. Међутим, разговор оне двојице отегао се толико да је већ и шврћи било досадно чекати и када је већ хтео да их напусти, дошљак се опраштао од младића. Момак ошину коња журећи се, вероватно да би надокнадио изгубљено време. Кола нагло пројурише, канте се нагоше, а из оне отклопљене млазом поче цурити млеко. Младић одмах заустави кола, док се шврћа слатко церио иза угла, радостан што му је успео виц, а затим извади из џепа бонбону, триумфално је стави у уста и изгуби се у споредној улици. Извесно време младић је неодлучно и беспомоћно посматрао отворену канту из које су се непрестано цедиле млечне капи у бару млека на земљи. Улица је била празна и нико није посматрао ову сцену. У близини налазио се бунар. Лице младића одједном се озари. Дошао је на једну идеју! Пошто се претходно обазрео и уверио да га нико не гледа, зграбио је канту и поднео под чесму. Потом је опет брзо стао на своје место у колима, прегледа остале канте да ли су све добро затворене и брзо потера кола да разнесе млеко...

*

Друмом у облаку прашине јурио је елегантни ауто. Полицајац, смешећи се посматрао га је, док је овај хватао можда већ и трећу брзину, а не само 15 километара на сат!

У близини налазио се насип, поред кога се пружала врбова шума. Пут је водио речном пристаништу. Кеја уопште није било. Силазило се све до саме влажне ивице обале, која би се одрањала под тешким теретом кола. Радници су истоваривали нешто у кола која су стајала дуж обале. Неко мало дете посматрало је са радозналошћу силуете радника како прелазе сигурним корацима преко уског дрвеног мостића. Оно се одједном упутило према мосту. Али, запе и код саме ивице шлепа сурвало се са криком у воду. У том тренутку на средини уског мостића налазио се кршан радник са теретом на плећима. Чувши врисак окрете се и виде преплашена и пренеражена лица окренута у правцу где се несрећни случај десио. Водена струја вукла је малог дављеника под шлеп... Већ у следећем моменту тежак сандук полете са радникових плећа и са потмулим пљуском паде у воду... Његова витка силуета, попут муње севну кроз ваздух и буђну у води. Свима је застао дах! Да ли је струја већ одвукла дете под шлеп? Да ли ће успети да га спасе? Или ће и он сам постати жртвом свог смелог подухвата?... Али, у следећем тренутку указа се над водом лик спасеног детета, а за њим весело лице радника. Брзим и отсечним замасима десне руке пливао је ка обали Стигавши до циља, осећајући се на чврстом тлу, радник погледа дете које је дрхтало у наручју његове леве руке, насмеши се на њега некако тромо и незграпно, али од свег срца...

Бакалић Србољуб-Бата

Бачки Дом

прима редовне и приватне ученике и ученице за идућу школску годину. Подучавање језика и свих школских предмета. — Обавештења се дају у Ујвидеку, Бајор Таборок улица 4. 1138

КОЗЕРИЈА

Има лека и за малокрвност

Још ни честито нисам сео на столицу да одморим од дневнога штрапаца и хода већ давно штрумпиране ноге, жена, као и свака савремена жена, уместо „добро вече", дочека ме:

— Да си ти човек, као што су други прави људи, већу би пажњу обратио на мене, кућу...

—Ама, шта је? Шта хоћеш тиме да кажеш? — љутнем се тек онако реда ради и седнем да дахнем душом и штрумпиране ноге одморим.

- Како, шта је? Још питаш? Зар не видиш да из дана у дан слабим, пропадам и венем, боже ме прости као лишће у јесен. Добро ми каже Милица — то је њезина пријатељица, а уједно и врховни саветник, а мој да не кажем крвник, већ добронамерни непријатељ мога џепа и кућевног мира — „Ију, црна жено, ти си болесна. Треба да идеш лекару и то што пре треба да идеш, јер ако болест узме маха, биће доцкан"

— Добро и каже жена. Ако болест узме маха, биће доцкан. Мариш ти ако ја и умрем, у ово доба лако ћеш се оженити. Биће жена и то три на једног мушкарца... Ратна времена доносе ратну славу и стварају ратне уседелице.

После овако врло оштрих и стрелластих речи, које боцкају не само белу и црну цигерицу, већ не остављају на миру ни душу, шта сам друго знао већ извадим последњих десет пенга с речима:

— Ево ти, па иди ако хоћеш још вечерас лекару.

Тај убедљиви разлог донекле је смирио и окренуо тему разговора на другу страну. Тако сам бар могао на миру вечерати, али зато целу драгу ноћ нисам могао ока склопити. Таман сведем уморне очи да заспим, она ме лактом отисне тако нежно, да се нисам за крај кревета задржао, сигурно бих се на патосу обрео.

— Шта ти је? — продерем се онако бунован, као да сам какав ружан сан уснио.

— Како шта ми је? Хрчеш као да си дереглије целу недељу вукао и као да ти није жена болесна. Поквасиш пешкир па ми главу вежи. Од ватре хоће да ми пукне.

Шта сам у онај мах мислио и помислио, то већ није за казивање, а још мање за писање, јер сваки паметан човек такве ствари задржава у себи и то само ради домаћег мира и спокојства. Једноставно устанем и још једноставније поквасим пешкир, завијем јој главу, запалим цигару да растерам санак пусти и да јој не пружим могућности, због поновног хркања, поновно отискивање џагање.

Преседео сам целу ноћ палећи цигару са цигаре и с времена на време квасећи пешкир и завијајући јој, не врелу, већ готово слеђену главу.

Ујутру сам као и обично отишао на службено трчкарање и јурњаву за комадом насушног хлеба, односно комадићем насушног хлеба, а њу сам оставио, по милости божјој и вољи пријатељице Милице, да оде код лекара.

У подне када сам се вратио без комадића хлеба — пошто је пекар све комадиће распродао — још са дворишних врата је упитам:

— Јеси ли била код лекара? Шта каже лекар?

— Била сам код лекарке...

— Зашто?

— Зато, што ме је било срамота да ме овако слабу и мршаву прегледа мушкарац.

— Па ?

— Пронашла је, да сам слаба због малокрвности. Убризгала ми је једну цигеричну инјекцију и препоручила да што више једем црне телеће цигерице и то у црном упрженом луку...

— И још?

— Да после јела попијем по чашу правога црнога вина.

После тога, истина, нисам се прекрстио, али сам у себи помислио: „Свемогући Господе, телећа цигерица и право црно вино! Та то су проблеми, односно то су артиклови који се у данашњици и на „црној берзи" тешко могу добити".

Па ипак, као човек, и то човек прави, за болесну жену морам жртвовати не само новац и време, већ чак и ноге заједно са штиклама и ђоновима на ципелама.

Не штедећи ноге, не штедећи штикле и ђонове, јурио сам од касапнице до касапнице, и, разуме се, када сам споменуо телећу цигерицу, касапи су ме са већ урођеном касапском учтивошћу и предусретљивошћу дочекивали са: „Нема" или „Чудо што не тражите птичијег млека" А један је са касапском учтивошћу и предусретљивошћу отишао тако далеко да ми је рекао: „Да су телад од самих црних цигерица, па вас човек не би могао зајазити".

Кад ми је то рекао, оно још мало крви што је у мени, узаврело је тако, да сам му празну котарицу хтео набити на главу; али пошто је у томе моменту држао велики касапски нож, а и сама касапска професија, утицали су да сам хтео не хтео одустао од своје намере.

Када цигерице нисам нашао, црно вино нисам ни тражио; не зато што је без цигерице непотребно и нема вредности, већ из простог разлога, што из искуства знам, да чак и белог правог правцатог и некрштеног вина нема, па би штета била не само за већ преморене моје ноге, већ би штета било за већ излизане ђонове и искривљене штикле на ципелама.

Када сам се увече са празном котарицом кући вратио, био сам мртав уморан, тако да су ноге потклецавале и подрхтавале као у фијакерџиског коња; жена ме је дочекала:

— Шта је са цигерицом?

Треснувши празну котарицу о земљу, малаксао, кроз сухо грло завапим:

— Иди па тражи! А ја богме више тражити нећу! А да ти докажем да ми је стало до твог здравља, иди зови, лекара, лекарку и читаву лекарску комисију, па нека изврше трансфузију још ово моје мало крви, да тебе спасем од малокрвности.

Истина, до тога експеримента није дошло, али њезина малокрвност је прошла и без телеће цигерице и црног вина, захваљујући тој околности, што је несташицом прекрупе и паспаља, морала сироте наше шестонедељне пачиће поклати.

Пајин Паја

Значај гладовања

Да ли дуго гладовање шкоди човечијем телу, или му оно доноси корист?

После неколико часова гладовања апарат за варење престаје да ради, и човек не осећа глад. Ако сте у стању да издржите 24 часа без хране, и сама помисао да поједете нешто, постаће вам одвратна. Тада, тело почиње да троши резерве хране, које су нагомилане у масти и у мишићима.

У тим резервама хране, налазе се такође све отровне супстанце, које се током времена нагомилавају у нашем телу.

За време гладовања, тело потроши све отровне супстанце, и на тај начин, уклони их из тела. Због тога, гладовање, наравно под лекарским надзором, може да донесе велике користи.

Све док траје процес уништавања отровних састојака у нашем организму, језик се покрива талогом и остаје нечист. Затим се језик поново ишчисти и човек осећа природну глад.

То је опасан тренутак, јер то значи да су све резерве хране у организму истрошене и да су отровне материје уништене. Тада треба прекинути гладовање, јер може да наступи смрт од глади.

Претплаћујте се на „Нову пошту"

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ“

ГРЕХ

Микин Ј. Милан-Мика

У крајњој алеји парка седео је Савица на клупи и чекао. Срце му је поигравало од радости. Осећао је да и сувише воли Милицу, а то није ни могао ни хтео да прикрије. Њу је и очекивао. Истина, мало каприцио̂зна, Милица је имала у себи све оно што се њему свиђало: скромност, женственост и карактер. Била је лепа, здрава и једра. Њена природно таласаста, мека коса давала јој је нарочиту драж, а црне очи биле су пуне нежности и искрености. Већ и сама помисао на њу разнежавала га је. Он се предао осећајима и бацио у сањарење. Већ је осетио загрљај њених нежних, белих руку. Осетио је мирис њеног тела. Из сањарења привели су га стварности нечији кораци. Окренуо се. Милица му се приближавала са покретима пуним нестрпљења. Ћутећи је села поред њега, а мирис љубичица ширио се око њих и цео парк одисао је свежином пролећне вечери.

— Шта ти је? — запитао је Савица привлачећи је себи.

— Нешто ми је тешко...

— Да нисси болесна?

— Није то... него... тишти ме нешто... Чула сам... Не могу да ти кажем!

— Реци, — наваљивао је он. — Не треба да кријеш. Јесу ли твоји незадовољни?

— Остави, како незадовољни... Ох, Боже, — јецала је Милица, — како да ти кажем?

— Волиш другог?

— Среће ми нисам ни помислила да другог откако тебе познајем.. Него... чула сам... Кажи ми, јеси ли ти имао пуно жена у свом животу? — упита га она

— Зашто ме то питаш? Ја сам ти већ рекао да нисам никада прелазио границу. Био сам увек савестан у својим поступцима, а понеку авантуру има сваки мушкарац.

— Значи ипак је истина? — прошапута она очајно.

— Ама шта ти је? Сигурно ти је опет неко причао којешта? Има у нашем месту доста тих доконих жена, које више воде рачуна о другима, него о себи.

— Па ипак ти много што шта кријеш од мене и нећеш да ми признаш.

— Али, забога, чему све то? — покушавао је Савица да скрене разговор. — Колико се сећам позвала си ме да ми нешто кажеш?! Међутим, цело вече се свађаш и плачеш!

— Хтела сам да те видим и радовала сам се. Али, долазећи овамо, чула сам да си...

— Видим како си се радовала, — упаде Савица не дајући јој да доврши. — Нисси ме ни пољубила, али зато ћу ја тебе.

Он је привуче себи и поче да је љуби. Њој су годили ти пољупци и тај загрљај, али хтела да издржи до краја и да му каже оно што је чула, што ју је тако болело и вређало.

— Никад ме до сада нисси први пољубио — настави она извивши се из загрљаја. — Увек си чекао да те ја прва пољубим. Чуди ме да си и сада зажелео... Имаш ти много жена и ко зна на коју си сада мислио.

Говорила је оштрим тоном не би ли га наљутила, да му у љутини каже све што је чула. Кроз нежност није могла, јер се бојала да неће наћи довољно речи којима га је хтела оптужити. Они су се увек међусобно препирали као и сви заљубљени. Свађе су долазиле изненада, па прелазиле у сцене. А сутрадан би дошло до нежности и помирења. Измирили би се и све се настављало као и раније: шетње, изливи и пољупци. Њени руменi образи, дивне груди и безумни пољупци доводили су га у немогуће стање: тражио је доказ љубави. Она се бранила иако је осећала да дуго неће моћи издржати. Узбуђивало ју је чак и ово мирно, пролећно вече, као и његов снажан, мушки загрлај... Но она је увек благовремено савлађивала саму себе и извијала се из загрљаја из бојазни да ће је после тога оставити. Бежала је од њега. Сит је био већ других жена и девојака, а познавао их је много. У свим слојевима. Све је то хтело да живи и да се наужива пре брака.

Савица је знао да је и овога пута хтела да му пребацује и зато је покушавао да избегне свађу. Загрлivши је, говорио јој је нежне и дивне речи љубави и верности. Обећавао јој да је никада неће оставити. Учиниће је најсрећнијом женом. Молио ју је да буде његова сада, одмах и заувек, вечно... Она је за њега нешто друго: циљ његовог живота... Љубио јој је врат, образе и усне. Њу разнежи толика његова љубав и она заплака.

— Шта ти је опет? Зашто сад плачеш?

Уместо одговора, она га загрли и хтеде да сакрије главу у његове груди и да изговори тихо, да нико не чује, само његово срце, да га она толико воли и никоме га неће дати...

— Да ли ћеш ме увек волети? — прошапута она. — Да ли ће ово срце увек бити моје?

— Хоће, — рече јој он дрхтавим гласом.

— А када би се једног дана разочарао, да ли би ме оставио?

— Никада! Ти си моја једина искрена љубав.

— Ја сам толико срећна што те волим. Дај ми твоја уста. Хоћу да их пољубим. Она ће отсада бити само моја!

Волела је те очи, то лице, то тело... За њим је чезнула. Он је стеже, а она тихо, сасвим тихо рече:

— Волим те, душо, и твоја сам!

И заиста, волела га је свим жаром свога нетакнутог срца.

*

Беше диван зимски дан. Снег је бљештао под сунчевим зрацима. Величанствено је изгледала ова дневна светлост, али Савицу је вукло нешто у кућу. Он уђе у собу и наже се над колевком. Ту је у белим јастуцима лежало нежно биће са руменим лицем и великим црним очима Његов поглед се упијаше у меку дубину ових очију... Ово мало биће, чија мека црна косица отскакаше на белини јастука, чије трепавице сенком покриваху сву ту нежност мале љупкости, био је њихов син, њихова радост, њихова љубав....

— Нека су светли твоји дани, Миомире! Сунце нека увек сија у твом животу, а срећа нека те никада не напусти!...

КРАТКЕ НАУЧНЕ ЗАНИМЉИВОСТИ

Најмање хлеба од свију европских народа троше Немци.

*

У новије време лекари у западним европским земљама са великим успехом примењују као ефикасно средство против опадања косе зрачење вештачким сунцем, помоћу кварц лампе.

*

Празан чај и кава нису хранљив доручак, јер сем шећера нема у њима ничега хранљивог. Кава и чај постају много хранљивији ако им се дода млеко или шлагобрст.

*

Према једној немачкој здравственој статистици, највише умиру од туберкулозе младићи запослени по крчмама, винским и пиварским подрумима. Њима се у послу стално пружа прилика да пију и тако они припремају сигурно тле за ширење туберкулозе.

*

У 100 грама дувама за цигарете има 5 грама никотина, То је довољна количина да се отрују петоро деце.

*

Тонажа једног брода значи колико се тона робе или било каквог другог терета може ставити максимално у брод.

*

Највећи споменик на свету је споменик слободе у Њујорку, висок 93 метра, тежак 225.000 килограма. У глави овог споменика могу да се сместе 50 људи.

*

По простору Берлин је највећа варош на свету. Он се простире на територији од 895 квадратних километара.

*

Највиши црквени торањ на свету налази се у Улму. То је торањ тамошње манастирске цркве, који је висок 161 метар.

ТАЈНА СМРТИ Џемса Вуда

24

Едвард С. Тејлор

— Признајем, то је и за мене несхватљиво, — признао је Џо Брент збуњено.

— Ни ја то не разумем. А исто тако не могу да разумем ни разлог који би могао Џемса да наведе да изврши овакав гнусан злочин. Додуше, фабрика му је у последње време осигурала прилично скроман приход, али ако се пасива одбије од активе, још увек се може исказати капитал од око 20.000 фунти стерлинга. И како би се тада здравом памећу могло разумети да човек, који располаже са толиком имовином, једног дана долази на мисао да изврши самоубиство, допушта да му новац пропадне, а све то због тога да дође до накита, који не вреди ни половину од тога.

На ово разлагање стварно је било тешко наћи подесан одговор. Случај Џемса Вуда постајао је све чуднији и тајанственији.

— Нема смисла да се препиремо око овог питања, мистер Вуд, — променио је тему детектив Лајн. — Као што сам малочас рекао, то је била само претпоставка, али не и тврђење. Уствари, постоје још увек могућности, о којима засада не желим да говорим. Сигурно је само толико, да се овај случај све више замршује и добија све озбиљније обележје. Ако се фабрикант није добровољно удаљио из своје виле, значи да се он сада већ не налази у редовима живих.

— У томе сте у праву, нажалост, — одговорио је Том Вуд.

Лајн је дао миг асистенту.

— Покрите, молим вас, мртво тело. Нећемо више овде остати. — Сада се обратио нама: — Пођите, госпође и господо. Утврдили смо да овај мртвац није идентичан са Џемсом Вудом и стога ћемо се сада вратити у вилу, како би покушали да решимо замршен проблем на који начин је злочинцима пошло за руком да замене иза затворене и заригла-не капије Вуда са мртвим телом мушкарца, који је невероватно личио на њега.

За тренутак пао сам у искушење да Лајну саопштим свој ноћни доживљај са шофером и оним непознатим мушкарцем, као и са отвореном капијом, али сам одмах увидео да бих тиме себе самога довео у незгодан положај.

И због тога радије сам ћутао и пошао за осталима. У ауту је Лајн сео преко пута од Алисе Вуд. И ту прилику одмах је искористио да јој упути неколико питања.

— Да ли је ваш муж имао непријатеља, госпођо?

— Не знам, мистер Лајн, — одговорила је дама несигурним гласом. — Мој муж ме никада није уплитао у своје приватне ствари. Могла бих рећи да смо ми живели као два странца, који су један другом пријатељски наклоњени. Али, нечега се, ипак, сећам. То се десило пре пет година, у другом месецу нашег брака. Враћали смо се кући са свадбеног пута преко Ирске. Наш воз заокренуо је у долину пуну природних лепота. У дну долине видело се мало село са црвеним крововима, што је пружало чаробан изглед. Али недалеко од станице наш воз је одједанпут застао. Кондуктер нам је рекао да је напрсла једна цев на локомотиви. Путници су напустили вагоне да док не стигне помоћна локомотива мало разгледају по овом романтично лепом селу. И ми смо хтели да сиђемо из вагона, када се мој муж изненадно тргао и крикнуо: Његов поглед био је уперен на натпис железничке станице. »Мили Боже! Па ово је Кевен!« — узвикнуо је запрепаштено. Хитро се вратио у вагон и више се није мицао са свога седишта. Кад сам га упитала зашто се толико згрануо, кад је прочитао натпис железничке станице, он ми је давао заобилазне одговоре и на крају скоро постао веома груб према мени.

Ово причање лепе даме поново је скренуло моју сумњу на фабрикантовог шофера. Џемс Вуд се вероватно због великог страха повукао у вагон. Можда се баш од оних људи плашио, од којих је један под лажним именом Том Берт, ступио у његову кућу и примио се собарске дужности.

ШАХ

КОНАЧНИЦА БР. 4
— Од Д-ра Б. Ласкера —

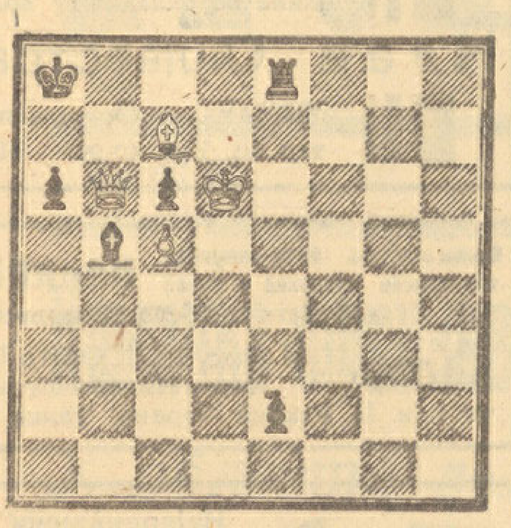

Бели вуче и добива

Beli: Kd6; Db6; Lc7; Pc5.

Crni: Ka8; Te8; Lb5; Pa6, c6, e2.

Црном се краљу, како погледа, и поред блиских белих фигура, не може ништа догодити, а улазак нове црне краљице бели не може да спречи. Ипак, бели налази фрапантно пожртвован начин за победу. Како?

*

Решење коначнице бр. 3:

1. b5—b6, Lc2—e4†; 2. Kg2—g3, d5—d4; 3. h2—h4, Kh5—g6; 4. La2—b1, Le4:b1; 5. b6—b7 i dobiva.

*

ПАРТИЈА БОГОЉУБОВ – ЈУНГЕ

играна на салцбуршком турниру у јуну 1942

Бели: **Богољубов** Црни: **Јунге**

1. Sf3, d5; 2. d4, Sf6; 3. c4, c6; 4. e3, Lf5; 5. c:d5, c:d5; 6. Sc3, e6; 7. Db3, Dc8; 8. Ld2, Sc6; 9. Tc1, Sd7; 10. Sa4, Le7; 11. Le2, 0—0; 12. 0—0, Tb8; 13. a3, Dd8; 14. Da2, e5; 15. D:d5, Le6; 16. De4, Sf6; 17. Dc2, e:d4; 18. Td1, d:e3; 19. L:e3, Sd5; 20. Ld3, g6; 21. Lh6, Te8; 22. Le4, Lf8; 23. L:f8, K:f8; 24. Sc3, Se7; 25. L:d5, S:d5; 26. S:d5, Tc8; 27. Sc7, De7; 28. S:e6†, D:e6; 29. Dd2.

Овде је црни предао партију, пошто је губитак фигуре у одигравању после 23 потеза био присилан.

*

САВЕТИ ЗА СТУДИЈУ ШАХА

С времена на време играти озбиљне партије (трајање бар 1 до 2 сата) са играчима незнатно јачим од себе. Мењати што више противника, а одигране партије (нарочито изгубљене) анализирати и пронаћи све пропусте. Стално пратити добро глосиране мајсторске партије, питајући се код сваког потеза за мотиве мајсторове.

Кад проучавате шаховску књигу, — вели шаховски мајстор Владимир Вуковић — не западајте у расположење куварице која узима у руке „Велики кувар", јер и ваш противник има своје рецепте, о којима ако не водите рачуна, нећете испећи позициону торту.

Схватите књигу само као помоћно средство, извуците из ње само оно што требате, схватите то што темељитије, а сву осталу мудрост, а нарочито пусте варијанте, препустите аутору.

Упознајте у танчине структуру и постанак неког шаховског правила, јер само тако ћете моћи поставити дијагнозу где се које правило може применити.

*

ШАХОВСКИ АФОРИЗМИ

Најопасније су оне позиције где — нема опасности.

Изгубљена партија најбоља је школа за шахисте. Нигде он не може тако да научи анатомију позиције, као на својој властитој лешини.

Играти јаче од противника није довољно; треба играти јаче од — његове позиције.

СПОРТ

Лепи успех наших средњошколаца на веслачким утакмицама у Будапешти

У суботу и недељу, 18 и 19 о. м., одржане су у Будапешти на веслачком стадиону код Чепела утакмице за државно првенство у веслању. На самом такмичењу учествовао је велики број клубова, између осталог и овдашњи „Данубиус" са својим средњошколским четверцем у којем су веслали Тивадар Фелеги, Јован Вујић, Бела Фендрик, Бранко Поповић и кормилар Ото Денеш. Првога дана такмичења, у борби за наслов првака државе у средњошколском четверцу, ујвидечки веслачи су у јакој конкуренцији између шест чамаца за четврт дужине други. И поред тога што су током целе стазе водили, прво место су морали препустити одморнијем домаћину, четверцу „Паноније" из Будапеште. Треба истаћи да је овом приликом стаза била дуга 1000 метара а не 800, каква је иначе стаза за средњошколце и на какву су се стазу припремали ујвидечки веслачи. Резултати ове трке су следећи: 1. Панонија I. 3:07, 2. Данубиус 3:08, 4. Ујпешт-Левенте 3:08,5, 4. Панонија II 3:12,1.

У недељу, другога дана такмичења, пред огромним бројем гледалаца довршене су утакмице за државно првенство а неке тачке претходног дана поновљене су у оквиру савезног такмичења. У дисциплини средњошколских четвераца било је пријављено шест чамаца, али су на старт изишла свега два Будапештанска „Хунгарија и ујвидечки „Данубиус". После огорчене борбе током целе стазе, новосадски средњошколци су у сјајном финишу успели да прођу кроз циљ за целу дужину испред „Хунгарије", која је кроз стазу углавном била у вођству. Време „Данубиуса" је 2:33,2, „Хунгарије" 2:37,6. О овој трци престонички илустровани лист „Кепеш Шпорт" пише: „Две момчади су се дивовски бориле. и Ујвидечани, који су у завршници сјајно избили напред, доживели су, усред читаве буре тапшања и одобравања гледалаца, своју прву победу у Будапешти". „Немзети Шпорт", меродавни спортски лист, пише: „Ујвидечки ђаци веслали су с великим одушевљењем, одличним стилом, дугим завеслајима. Њихов финиш је био задивљујући. Штета што су остали клубови отказали ово такмичење.".

Треба истаћи да су наши средњошколци на обе утакмице веслали у туђем чамцу, што је за веслаче велики хендикеп. За свој успех имају у многоме да захвале г. Драгутину Мухи, који их је тренирао.

ПОЗИВ ИГРАЧИМА СК БЕРСИЛ

Позивају се играчи Ск Берсила да се јаве данас, у недељу пре подне између 9 и 10 часова у фабрику, ради преузимања опреме. Полазак на пут је у 1.45 аутобусом са Рибље пијаце. На пут полазе: Кечкеш, Шарф I, Атанацко, Маљик, Грегор, Дер, Варга, Батори, Молнар, Вираг, Срђи, Палфи и Машић.

ШИМОКОВИЋ БРАНИ ГОЛ СВАК-А У НЕДЕЉУ

Свак је поставио своју најјачу момчад против МАВ-а из Солнока, који ће гостовати на пријатељској утакмици у недељу у Сабадки. Гол ће бранити одлични Шимоковић, а не Мештер. Утакмица је на Бачкином игралишту у 18 часова.

НОВА УПРАВА НОГОМЕТНОГ ОКРУГА У САБАДКИ

Сабадка, 25 јула. — МЛС је одобрио поступак вође Ногометног округа МЛС-а у Сабадки г. Хекингер Кароља, којим је поставио нову управу Ногометног округа. Претседник Ногометног округа за северну Бачку је г. Хекингер Кароль, главни тајник — као што смо већ јавили — г. Мерњак Ференц, секретар г. Јесенски Ендре, благајник Такач Елек, контролор Месарош Деже, одветник г. др. Рихтер Геза, лекар г. др. Тарнаи Оскар, окружни капитен г. Хегедиш Ференц, заменик му је Калмар Кароль, омладински капитен г. Немет Ласло, дисциплински судија Нађканас Минаљ, референт Колер Ференц, бележник Харасти Ференц, пословни судија Деметер Ференц, референт Вуковић Бела, бележник Сеге Јожеф, претседник рекламационог одбора Главина Алајош; чланови су г. г. др. Полгар Ерне, Милодановић Мартин, рачуноиспитачи Пенц Ференц, Кончек Деже, др. Шавању Ференц, Ђерфи Ласло, домаћин Мештер Кароль.

УТАКМИЦА НА КЛИСИ

Данас ће се на Клиси одиграти пријатељска утакмица између Ск Спарте (Клиса) и Ск Левенте (Бара). За ову утакмицу међу мештанима влада велико интересовање, пошто је противник показао лепе резултате, иако је тек скоро основан. Ск Спарта ће наступити у саставу: Илијин, Крстић, Крстоношић, Загорчић, Стојшић, Фелбапов, Гостојић, Брзак, Загорчић, Гостојић А. и Дошко. Судиће г. Влашкалић. Као што се види, Спарта игра са две резерве пошто су Миодраговић и Скрбић иначе, најбољи играчи, заузети послом.

3 реда

У Сабадки игра Солнок против домаћег СВАК-а, који ће наступити у саставу: **Шимоковић, Нађторма, Прчић, Жаки, Балаж, Јакаб II, Нађ, Неорчић, Деметер, Кечкеш** и **Јакаб I.** Утакмица се игра на игралишту Бачке. Почетак у 18 часова.

Одржана је прва седница дисциплинског одбора као и законоског бициклисног судије при Ногометном округу у Сабадки. Решавало се о текућим стварима.

Претседник Ногометног округа за Северну Бачку, г. Хекингер Кароль, поставио је прву управу Ногометног округа. Листа управа је послата на одобрење Земаљском ногометном савезу. За секретара Суботичког округа постављен је познати спортски радник г. Мерњак Ференц.

Данас у пола два поподне УАК путује аутобусом са великим бројем навијача за Бечеј, где игра против тамошњег Бочкаи-а за Јужни куп. Полазак је тачно у заказано време **са старог Житног трга.**

Укрштене речи

Број 158

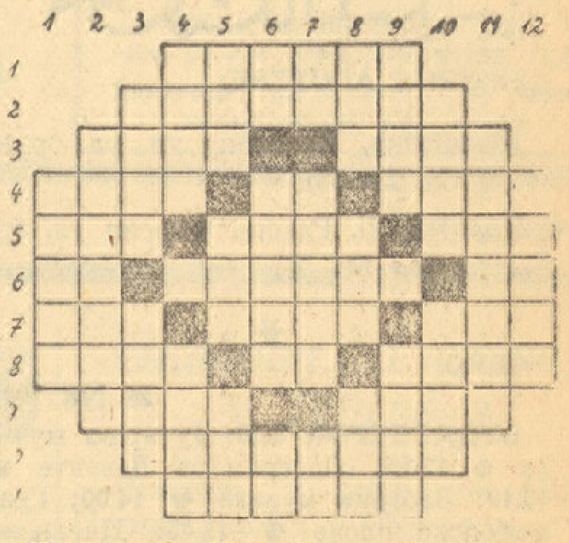

Водоравно: 1) растави на једнаке делове; 2) луксузни ауто; 3) намотава — љубимац; 4) у грчкој митологији богиња уметности и науке — река у Италији — тепање за Тинка; 5) учитељ — страно женско име — медикамент; 6) два (француско) — креација — иницијали српског кнеза; 7) женско име — кантар — пиво (немачки); 8) главни град Летоније — грчко слово — назив за роботодарских друштава; 9) запета (стран израз) — хрватски новац, 10) номинална вредност; 11) шаховски израз.

Усправно: 1) паметан; 2) човек који на правди страда; 3) династија — игра утакмица, код старих Грка; 4) врста колача — самогласник — бог љубави; 5) сад — име (мађарски) — овамо; 6) ти (немачки) — ватра — напоље (мађарски, обрнуто); 7) ово (мађарски) — шпанско мушко име — предлог; 8) плех — света (турски) — прилог за време; 9) пркос — свеза — прибор за пушење; 10) уточиште — васпитачица мале деце; 11) малокрвност; 12) звук неколико тонова.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 157

Водоравно: 1. Инсбрук; 2. Кина — о! — Мока; 3. ада — Крк — лан; 4. ретор — Отава; 5. та — ртови — ил; 6. алева — арија; 7. гар — нос — раз; 8. Анан — р — кара; 9. Раковац.

Усправно: 1. Картага; 2. идеалан; 3. инат — ерар; 4. на — вро — на; 5. с — кртан — к; 6. Бор — о — оро; 7. р — ковас — в; 8. ум — тир — ка; 9. кола — Ирац; 10. казијар — анализа.

Анегдоте из живота славних људи

РАСЕЈАН ГОСТ

Чувени новинар, главни уредник листа „Естадо де Сан Паоло" Нестор Рангел Пестано, био је ужасно расејан човек. Једном приликом позвао га је његов директор на свечану вечеру, где је било окупљено отмено друштво. Између осталог, биле су сервиране печене јаребице, али је печење било мало загорено. Тада је Пестано устао и замолио за неколико тренутака пажње, па је почео да се извињава:

— Поштоване даме и господо! Извините што је печење мало загорело, али моја жена је болесна, а куварица сама упропасти увек по неко јело.

Тек бура смеха указала је Пестану, какву је грешку учинио.

Данас

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Ненадовић, Мусолини ул. ул. бр. 12 (телефон 23—95).

Ралетић, II. Ракоци Ференц ул. бр. 2 (телефон 21—00).

*

РАДИО

26 јул 1942

БУДАПЕШТА. 8.00: Јутарња музика ● **12.15:** Програм за Левенте ● **13.10:** Забавна музика ● **14.00:** Грамофонске плоче ● **15.45:** Циганска музика ● **17.30:** Концерт радио оркестра ● **18.30:** Концерт оркестра ваздухопловних снага ● **19.55:** Пренос лаке музике из Италије ● **21.20:** Филмске песме ● **22.15:** Забавна музика ● **23.25:** Мађарске народне песме.

27 јул 1942

БУДАПЕШТА. 7.00: Јутарња музика ● **10.15:** Концерт ватрогасног оркестра ● **11.20:** Француске песме ● **12.10:** Концерт салонског квинтета ● **14.00:** Забавна музика ● **15.20:** Циганска музика ● **17.15:** Музика за игру ● **18.30:** Забавна класична музика ● **19.20:** Пренос позоришне претставе са Маргитсигета ● **23.25:** Оркестарски концерт.

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту 5.55 (брзи), 13.31, 16.24 (брзи).

За Сабадку 4.31, 8.14 (убрзани моторни, веза за Зомбор).

За Зомбор 3.53, 10.37, 13.48 (директан за Паланку), 17.06.

За Обече, Зенту, Сегед 5.30, 14.00 (само до Обечеја), 16.33.

За Тител 6.26, 20.27.

Из Будапеште 7.38, 11.57 (брзи), 22.53 (брзи).

Из Сабадке 19.31, 20.10 (убрзани моторни).

Из Зомбора 7.32, 10.26 (директан из Паланке), 12.47, 20.13.

Из Сегеда—Обечеја 7.28 (из Обечеја), 10.05, 19.46.

Из Титела 6.24, 16.11.

*

ЦЕНЕ НА ТЕМЕРИНСКОЈ ПИЈАЦИ

Извештај г. Николе Ружића, трговца на велико, 1941, 13 априла улица број 20.

На зеленој пијаци цене су се јуче кретале овако: парадајз 35—45 ф. кг.; кромпир 50—55 ф. кг.; пасуљ 45—50 ф. кг.; купус 25—30 ф. кг.; кељ 25—30 ф. кг.; краставци 30—40 ф. кг.; лукад 10—20 ф. пушла; крушке 60—2 п. кг.; паприке, бабуре, 5—8 ф. комад; паприке, дугачке 2 ф. комад; јабуке 80—2 п. кг.; кајсије 3—5 п. кг.; бресквe 3—5 п. кг.; ринглови 1.60—2 п. кг.

*

ИЗВЕШТАЈ СА ПИЈАЦЕ У БУДАПЕШТИ

Цене на велико

Нов кромпир кг. 35—65 ф., зелени пасуљ кг. 45—1.10 п., црни лук, пушла 6—24 ф., бели лук, пушла, кг. 30—1.— п., зелени грашак килограм 70—1.40 п., бундева, комад 12—18 ф. мешана зелен, пушла 60—1.50 п. першунов корен, пушла 38—1.— п., патлиџан кг. 45—60 ф. келераба 14—38 ф. шаргарепа, пушла 50—1.50, зелена салата, главица, 10—18 ф. краставац, комад, 16—40, млад кукуруз за кување, комад 8—22, спанаћ кг. 60 ф., зелена паприка, комад 4—10 ф. бабуре, комад 5—11 ф., купус, главица 32—40 ф., кељ, главица 40—45 ф.

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. За оне, који траже службу, 50% јефтиније.

СТАРА одела, веш најбоље плаћам. На позив кући долазим. НАЧА ШАНДОР, старетинар, Хал тер 11 (Рибљи трг). 691

ДАНАС ВАМ ЈЕ МАЂАРСКИ ЈЕЗИК потребан. Вежбајте се читањем на мађарском. Користите се **мађарском позајмном библиотеком** (Мусолини ул. 8). Јевтина месечна претплата. Прочитане књиге можете сваки дан заменити. 1044

КУДЕЉЕ У ТРСКИ купујемо, за нову сезону правимо закључнице, посреднике награђујемо. Понуде прима: Прва зомборска кудељара, евентуално Сава Ивков, Зомбор. 1068

ПРЕВАЂАЊА, КОРЕСПОНДЕНЦИЈУ, ПРЕПИСИВАЊА на српско-хрватском, мађарском и немачком језику јевтино примам. Ержебет тер 7, II спрат (код поште). 1119

ГАРСОНИЈЕРУ, у центру града, са посебним улазом, купатилом и по могућству плином тражим за одмах. Понуде у администрацију. 1125

ТРАЖИМ НАУЧНИЦУ ЗА ФРИЗЕРСКИ САЛОН ОДМАХ. Чобан Ференц, Петефи Шандор ул. 26. 1127

МАЂАРСКИ ЈЕЗИК брзо и успешном методом учи. Упитати у Администрацији. 1129

КУПУЈЕМО фрижидере или хладњаке веће и мање. Српска Православна црквена општина, Јокаи Мор у. 4. 1132

ТРАЖИ СЕ за одмах ужарски помоћник уз добру плату. Сарајлија Максим, Фелшекабол. 1133

ДВА МАЊА СТАНА за издавање. Лист Ференц ул. 27. Упитати: Бодза ул. 2. 1144

Продаја:

НОВА КУЋА од 4 собе са комфором великом баштом код трамвајске станице. 26.000.— Пенга.

КУЋА једноспратна са 2 стана и 1 локалом, 2 подрума у строгом центру Ујвидека са највећим прометом главна улица, способна би била за макар какву трговину. 45.000.— П.

НОВА КУЋА са 6 модерних станова, 6 купатила, 1 спратна, опроштена од пореза у самом центруму. 100.000.— Пенга.

Мирков Душан, Ујвидек, Мусолини ул. бр. 3. 1136

ИЗДАЈУ СЕ ОДМАХ 3 стана, сваки има велику собу, кухињу, шпајз и остало, и један дућан. Све потпуно ново. Ђик ул. 13. 1141

ИЗДАЈЕ СЕ ПОД ЗАКУП у кулском хатару 20 јутара оранице и салаш. — Запитати: Јухас Лајошне, Кула, Зрињи у. 21. 1146

ДЕЧИЈА КОЛИЦА дубока, скоро нова **на продају.** Упитати: Татра ул. број 27. 1147

ТРЕБАМ МЛАДОГ ПОМОЋНИКА који би посећивао трициклом муштерије. По могућству са знањем нешто мађарског језика. Влчек Милан, II Ракоци Ференц ул. 10. 1148

СЕЛЕКТОР скоро нов на продају. Ивошев Милан, Кисач. 1134

НА ПРОДАЈУ употребљени бициклови у добром стању са новим гумама. Боджони и Зорад, Хитлер ул. бр. 13. Тел. 28—18. 1108

УЗЕО БИХ ПОД ЗАКУП једну мању кућу са баштом и двориштем Адреса: Вилић Мирко, Сент Јаношулица бр. 4. 1161

ВАГЕ ПОЛОВНЕ велике у одличном стању можете добити. „Аеромеханика", Пирошка ул 111. 1153

ПАЖЊА! Ручне пожарне апарате за кућну употребу можете добити код „Аеромеханике", Пирошка ул 111.

ПРОДАО БИХ ИЛИ МЕЊАО моје фабричке зграде налазеће се у II. Ракоци Ференц (бив. Футошка) ул. 236. са баштом око 3 јутра. Текстилне зграде су празне а шивара је са алатом. У овим зградама се налазе 6 модерних станова од којих у два има купатило. Ове зграде и мењао бих са зградама у центруму града или са земљом у Ујвидеку или околини. Упитати власника Страјинића. 1151

ИЗВЕШТАВАМ многопоштовано грађанство да сам отворио старинарску радњу у улици Алкотмањ, 60. — Продајем и купујем употребљене ствари. Ковач Лајош. 1160

МЕЊАМ МАЊУ НОВУ КУЋУ у Београду за кућу или за земљу у Бачкој, или је продајем за 20.000 Пенга. Упитати: Терзин Милоша, IX. кер, Ђар ул. бр. 31 у Сабадки. 1154

РЕТКА ПРИЛИКА! У кварту вила продаје се једноспратна вила са 4 комфорна стана и добром рентом. Исто смо опуномоћени да продајемо више мањих и већих кућа. „Имобилија", посредничка канцеларија за промет некретнина. Темплом удвар број 4. Телефон 40—26. 1155

КУПИО БИХ, по високу цену, слабо употребљена шивена дубока дечја колица. Понуде на администрацију, под ознаком „дечја колица". 1156

МЕЊАО БИХ своју кућу у Загребу, у вредности од 250 хиљада куна, или свој виноград са вилом, у вредности од 300.000 куна, за непокретнине у Бачкој. Упитати: Мелар Андраш, Ујвидек, Левес улица 26/а. 1157

ЗО ИЗДАВАЊЕ. Стан од 2 собе (једна са посебним улазом) претсобље, кујна и остало. Болгар ул. 4. 1158

НА ПРОДАЈУ намештај за ручаоницу, спаваоницу, кухињу, кауч, шезлон (канабе), дечја постеља, железна постеља са матрацом, мушки и женски бицикл, шиваће машине и радио. Алкотмањ ул. 60. 1159

ДОМАРА ТРЕБАМ, упитати Хонвед улица 32 (преко пута од Лекарске коморе). 1150

ПРОДАЈЕМ полован мушки бицикл са новим гумама. Фехермезе ул. 17 (бив. Беле Њиве). 1149

УДОВАЦ 45 год., обртник, тражи овим путем, ради слабог познанства, једну удовицу са нешто мираза и добру домаћицу женидбе ради. Понуде слати на Администрацију под „Будућност". 1164

ПРОДАЈЕМ један женски и мушки бицикл са добрим гумама. Бачка ул. 122/а. 1166

У пивари-ресторану „АПОСТОЛИ"
Јокаи Мор улица 17 1122 Тел. 39-25
Сваког вечера пева **дует Токаи** уз пратњу **Балажевог трио.** — Изврсно ухлађено пиће — Пријатан хладан локал

Фабричке нове машине за обраду дрва, као: Бандсеге од 700, 550 и 400 м/м, Абрихт-Диктенхобелмашине, Фрезершпиндел и остале машине на складишту код:
Клем Силвестра
УЈВИДЕК — Орсагзасло тер 6/I. Тел. 40-90 813

Освежавајућа боза-лимунада первокласни сладолед и разна **пецива** 911 добићете у посластичарници
„Корвин" влас. МОЈСОВИЋ П. Хорти Миклош шугар ут 1 и II. Ракоци Ференц улица 74

Најпрецизнији швајцарски САТ добићете код
СИВЕРИ КАРОЉ
II Рак. Ференц 4
1162

Стара роба, стара цена! *госпође!* 1163
Из Ротове секвестриране залихе непоручени чисти вунени јесењи и пролетњи капути могу се добити по **ванредно јевтиној цени**
Вањур Ференц
трговац готових женских капута и женски модни салон
Мусолини ул. 13 (Ротово двориште)

СЕЛИДБЕ за Хрватску, Србију и обратно, врши:
Рем Тибор
САБАДКА
Дамјанић ул. 47. - Тел. 2-47
Информације даје:
Маричић и Јанковић
УЈВИДЕК
1143 Мусолини ул. 20 Тел. 30-04

Фабричко складиште за
SKF
кугличне лежаје као и кућице за исте налази се код заступника за Делвидек у Ујвидеку код фирме:
Алберт Кремпаски
Ујвидек
II Ракоци Ференц ул. 78
Телефон: 31-81 377

„НОВА ПОШТА" У БУДАПЕШТИ
може се добити сваки дан у трафици ХАНКЕ — Верешпалне улица број 30

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.
Рукописи се не враћају.